

Budget 2015 för Stockholms stad och inriktning för 2016-2017 samt ägardirektiv 2015-2017 för koncernen Stockholms Stadshus AB

Ett jämlikt och hållbart Stockholm

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ har enats om att tillsammans förelägga kommunfullmäktige detta förslag till budget för Stockholms stad 2015.

Stockholm är möjligheternas stad. Hit flyttar människor för att utbilda sig och arbeta. Här finns utveckling och ambitioner sida vid sida. Stockholm har en fantastisk natur, ett brett kulturliv och en kreativitet som gör att staden växer. En jämlik stad som tar tillvara de drömmar och ambitioner som finns hos sina invånare kommer att växa sig stark. Därför strävar vår politik efter att ge fler människor chansen att förverkliga sina bästa stämningars längtan.

Staden byggs av människor i samarbete. Det är när vi samverkar som vi gemensamt kan skapa förutsättningar för arbete och utbildning, fler bostäder, en likvärdig skola och därmed lägga grunden för allas trygghet och utveckling. Stockholm utvecklas på ett hållbart sätt genom höga ambitioner inom klimat och miljö som vi tillsammans tar ansvar för. En fördjupad demokrati där alla kan påverka gör vårt Stockholm bättre. Fler beslut behöver därför fattas nära stadens invånare. Ett öppet, antirasistiskt, jämställt Stockholm med mångfald och lika rättigheter är det Stockholm vi är stolta över.

En politik som strävar efter ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart samhälle skapar de förutsättningar som krävs för att ge alla stockholmare chansen att växa.

Ett socialt hållbart samhälle innebär att utvecklingen mot ett mer delat Stockholm ska vändas. Stockholm ska vara en stad som håller samman. Oavsett var du växer upp eller med vilka förutsättningar du börjar ditt liv ska du som stockholmare ha möjlighet att färdas väl genom livet. Då krävs en förskola som ger tid för varje barn och en jämlik skola som ger stöd till varje elev utifrån dess förutsättningar. Ett hållbart samhälle förutsätter också trygga jobb och tillgång till bostäder som alla har råd att hyra. Äldre ska kunna lita på att all omsorg drivs med ambitionen, och förmågan, att ge alla en trygg ålderdom snarare än vinstintresse. Stockholm ska vara en jämställd stad där makt, möjligheter och resurser fördelas jämnt oavsett kön. Barns rättigheter ska stärkas. Social utsatthet ska bekämpas genom ökade insatser mot exempelvis hemlöshet.

Ett ekologiskt hållbart samhälle ger oss, och kommande generationer, förutsättningar att leva och utvecklas. Stockholm ska intensifiera omställningen till att bli en hållbar stad genom höga ambitioner inom klimat och miljö. Under kommande mandatperiod ska stads- och trafikplanering främja hållbar utveckling genom att cykel, gående och kollektivtrafik prioriteras. Miljövänliga transporter ska stimuleras och energieffektivisering prioriteras. Ekologisk mat ska vara det naturliga valet i stadens verksamheter och barn ska garanteras en giffri vardag.

Ett ekonomiskt hållbart samhälle skapar grunden för att staden ska stå sig stark även i tider av yttre påfrestningar. Viktigast för att skapa en god ekonomi är att fler ges möjlighet till arbete istället för arbetslöshet. Därför ska arbetslösa ungdomar erbjudas jobb, utbildning eller praktik. Högre ambitioner för vuxen- och högskoleutbildning och bostadsbyggande är andra beståndsdelar i en politik för hållbar ekonomisk tillväxt. Fler hyresrätter och studentbostäder ska därför byggas. Staden ska hushålla med såväl skattebetalarnas pengar som med ändliga naturresurser. Avknoppningar till underpriser ska inte

förekomma och den ideologiskt drivna konkurrensutsättningen upphör. Den offentligt drivna verksamhetens ställning ska stärkas och investeringar för att Stockholm ska vara starkt även i morgon ska prioriteras. Staden ska fortsatt ha en stark ekonomi.

Ett demokratiskt hållbart samhälle bygger på jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och frihet från våld och diskriminering. Stockholm är en stad där människor med många olika bakgrunder, erfarenheter och förutsättningar lever. I en tid då rasismen breder ut sig måste vi stärka arbetet med de mänskliga rättigheterna. Staden ska höja ambitionsnivån för att alla, oavsett legal status, ska ges rättigheter och möjligheter som garanterar ett värdigt liv. Därför krävs att vi prioriterar sammanhållning istället för segregation, utjämnar resurser mellan de som har och inte har samt att vi motverkar diskriminerande normer och strukturer inom samhällets alla områden. Staden som arbetsgivare och stadens alla verksamheter ska ligga i framkant i frågor som handlar om jämställdhet och likabehandling. Vi ska arbeta för att höja medvetenheten om mänskliga rättigheter bland stockholmarna.

Med utgångspunkt i denna ambition kommer Stockholm arbeta utifrån följande inriktningsmål under tiden fram till 2018.

1. Ett Stockholm som håller samman där alla barn ges lika möjligheter att uppnå kunskapsmålen, bostäder finns till rimliga hyror, alla äldre garanteras en trygg ålderdom och där jämställdhet, jämlikhet och tillgänglighet är självklara förutsättningar för politiken.
2. Ett klimatsmart Stockholm där cykel, gående och kollektivtrafik prioriteras. Ett effektivt och klimatsmart transportsystem kombineras med en ökad andel förnybar energi. Barn garanteras en giftfri vardag och ekologisk mat serveras i stadens verksamheter.
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm där ansvaret för stadens ekonomi kombineras med insatser för en bättre fungerande arbetsmarknad där rätten till jobb, utbildning och bostäder utgör grunden.
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm där arbetet med de mänskliga rättigheterna stärks, diskriminering motverkas och alla invånare garanteras samma rättigheter och möjligheter.

Ett Stockholm som håller samman

Målet om social hållbarhet bygger på ett nytt förhållningssätt. Stadens verksamheter ska ge alla stockholmare möjligheten att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Goda arbetsvillkor och god yrkeskunskap hos våra medarbetare lägger grunden för kvalitet i stadens verksamheter. Ett uppdelat Stockholm begränsar möjligheterna för många stockholmare. Den utvecklingen vill vi ändra.

Utgångspunkten för stadens verksamhet ska vara:

Staden ska arbeta mer förebyggande i socialtjänsten och göra tidiga insatser i skola.

- Skola och förskola ska utjämna möjligheter.

Grundläggande individuella rättigheter som rätten till arbete och boende ska säkerställas.

- God kvalitet i välfärden för alla ska prioriteras.

Alla barn i Stockholm har jämlika goda uppväxtvillkor

En stad som håller samman ger möjligheter för fler. Utgångspunkten för stadens verksamhet ska vara att alla barn ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Stadens politik ska därför inriktas på att skapa uppväxtvillkor som ger alla barn samma chans. Satsningar på att höja kvaliteten i skola och förskola är grundläggande för detta, men även beslutsfattande inom andra politikområden påverkar starkt.

Alla barn har rätt till ett rikt liv med god tillgång till exempelvis lek, kultur och idrott. Barns miljöer såsom förskole- och skolgårdar ska förbättras, avgifter hållas låga och hinder för deltagande i aktiviteter

tas bort. Stockholm behöver fler mötesplatser för barn och unga, inte minst för flickor och hbtq-personer. Staden kommer aktivt att verka för minskad barnfattigdom med såväl generella insatser som genom det sociala arbetet.

Barns rättigheter ska särskilt värnas och åtgärder som gör att varje barn möter en god framtid ska prioriteras. Stockholm ska vara en stad där alla familjer, oavsett konstellation, ska behandlas lika. I Stockholm ska goda uppväxtvillkor gälla, oavsett var i staden en växer upp. Staden tillsätter en barnombudsman. Ett handlingsprogram för barns rättigheter och inflytande, med utgångspunkt i barnkonventionen, ska utarbetas i dialog med barn och unga.

Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

Skolan och förskolan ska prioriteras. En av de viktigaste uppgifterna för Stockholm är att bryta utvecklingen där en allt lägre andel av eleverna klarar grundskolan och blir behöriga till gymnasieskolan. Därför ska staden genomföra satsningar för att alla barn ska klara skolans grundläggande mål i en tidig ålder. Likvärdigheten i skolan ska öka och insatserna för språkutveckling samt modersmål ska förstärkas redan i förskolan.

Enskilt viktigast är att öka tiden som varje barn har med en pedagog. Fler lärare och pedagoger samt mindre skolklasser i framförallt lägre åldrar ger dokumenterat bättre skolresultat. Därför ska nödvändiga resurser tillföras skolan, takten i utbyggnaden av nya skolor öka och en strategi för lärarrekrutering genomförs.

Särskilt fokus kommer att läggas på att klara behovet av lärare, förskollärare och övriga personalgrupper i skolan. Möjligheten för stadens medarbetare att utbilda sig vidare ska kombineras med strategin för att rekrytera fler lärare. Denna strategi ska innefatta bättre arbetsvillkor med mindre administrativa krav, bättre löner samt insatser för att intressera pedagoger att arbeta i Stockholms stads förskolor och skolor.

Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

Det ska inte spela någon roll var du kommer ifrån. I Stockholm ska alla barn oavsett social bakgrund eller legal status ha rätt till skola och förskola. Idag är verkligheten långt ifrån sådan. Klyftorna har ökat och skolan klarar i allt mindre grad att ge barn från studieovana hem möjligheter att nå grundskolans mål. Det är att långsiktigt bygga in klyftor och slöseri med möjligheter. Utvecklingen ska brytas och kunskapsskillnaderna utjämnas.

Skolor med stora behov ska därför få bättre förutsättningar. Det socioekonomiska tillägget i resursfördelningen till skolan och förskolan ska utökas, och skolorna ska arbeta aktivt med att alla klarar skolan genom exempelvis organiserad hjälp med läxläsning eller annat individuellt anpassat stöd. Skolor med låga kunskapsresultat ska ges förutsättningar att anställa de skickligaste lärarna och antalet specialpedagoger ska öka.

Fritidshemmen fyller en viktig roll för att ge alla barn en bra utbildning. Därför behöver fritidsverksamheten ges bättre förutsättningar att klara läroplanens mål genom att anställa mer personal och minska gruppstorlekarna.

Det är skolans ansvar att alla barn känner trygghet och mår bra under sin skolgång. Den psykosociala ohälsan bland Stockholms elever är för stor och det behövs fler vuxna i skolan, förstärkt elevhälsa och insatser mot mobbing. De höga ohälsotalen syns särskilt bland unga tjejer och hbtq-personer, där transpersoner är en särskilt utsatt grupp, och måste mötas med åtgärder. Därför behöver exempelvis utbildningsväsendets kompetens inom genus, normkritik och antirasistiska perspektiv öka samt arbetet med likabehandlingsplaner stärkas.

Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Stockholms stads idrottspolitik utgår från ett folkhälsoperspektiv. Idrott och motion i unga år lägger grunden för en god hälsa genom hela livet, och ska därför vara tillgänglig för alla. Satsningar på idrotten ska vara jämställda och fokus ska ligga på barn-, ungdoms- och motionsidrott. Stadens satsningar ska riktas särskilt mot dem som idag rör sig minst. Det betyder riktade satsningar i ytterstaden och ett ökat fokus på unga tjejer och personer med funktionsnedsättning.

En stor utmaning är att bygga ikapp den anläggningsbrist som idag hämmar Stockholms växande idrottsliv. Under mandatperioden kommer en miljard kronor att satsas för att möta de stora behov som finns. Stockholmarna ska kunna idrotta oavsett ekonomiska förutsättningar, kostnaderna för att utöva idrott ska därför hållas låga. Simkunnighet är livsviktigt och ger ökad livskvalitet och målsättningen är därför att fler stockholmare ska lära sig att simma.

Föreningslivet är en fantastisk tillgång för alla stockholmare och ska stödjas och ges förutsättningar att växa, bland annat genom höjda föreningsbidrag. Arbetet mot diskriminering ska stödjas och vara en förutsättning för att större ideella organisationer ska få kommunala bidrag.

Fritidsverksamheten ska vara öppen och lika attraktiv för alla oavsett kön. Det behövs fler träffpunkter på ungdomars egna villkor och enligt deras egna önskemål. Det ska finnas möjlighet till olika kostnadsfria kultur- och idrottsaktiviteter, i synnerhet under loven. Sommarkolloverksamheten behöver utvecklas, så att den passar fler och upphandlingar av kolloplatser ska göras för längre period. Parklekar, lekplatser och öppna förskolor ska utvecklas och byggas ut.

Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Idag är Stockholm en delad stad där skillnaderna i hälsa, inkomst och arbete är stora mellan olika delar av staden. Att uppnå målet om ett Stockholm som håller ihop, en stad där alla människor har samma förutsättningar att skapa sig ett gott liv, kräver politiska insatser.

För att förebygga sociala problem ska fokus ligga på det förebyggande arbetet samt tidiga insatser och åtgärder. Stockholms stad ska pröva möjligheterna att införa en fond för sociala investeringar. Den sociala barn- och ungdomsvården och missbruksvården ska förstärkas och socialsekreterarnas arbetssituation ska förbättras. Stadens handlingsplan för utveckling av socialpsykiatri ska genomföras. För att synliggöra både behov och möjligheter ska staden tillsätta en social hållbarhetskommision med fristående forskare som granskar på vilket sätt staden kan bidra till en jämlik stad.

Staden behöver förstärka sina insatser mot hemlöshet och sänka trösklarna för att få fast bostad, genom bland annat ett utvecklat förebyggande arbete, fler hyresrätter till rimliga hyror och genom riktade insatser som exempelvis fler boendalternativ för fattiga EU-medborgare.

Stockholm ska vara en stad som utvecklar insatser för att flyktingar ska få möjlighet att fullt ut delta i samhällslivet. Stadens verksamheter ska säkra kunskapen om papperslösas rättigheter.

Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Stockholm ska vara en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar. I lokalsamhället finns starka krafter för att utveckla staden. Staden ska arbeta tillsammans med stockholmarna samt med föreningar och sociala företag som är viktiga aktörer för att ta till vara den kraft som finns i lokalsamhället.

Den delade staden begränsar idag Stockholms utveckling. Ett tydligt exempel på det är hur arbetslösheten i ytterstaden tillåtit växa. Stockholms stad ska vara en stad. Ett tydligt fokus på att utveckla ytterstaden,

innebär samtidigt en utveckling av innerstaden. Arbetet med att flytta ut stadens förvaltningar och bolag ska fortsätta.

Avgörande för en sammahållen stad är att utveckla förutsättningarna för en bättre skola och att öka insatser för att fler ska få jobb i hela staden. Men även ytterstadsarbetet måste förändras så att insatserna är mer långsiktiga samtidigt som det lokala inflytandet stärks. En stadsövergripande strategi för levande lokala centrum ska arbetas fram. Bostäder och offentliga byggnader behöver rustas upp i delar av staden samtidigt som samhällsservice ska garanteras i hela staden, bland annat genom att fler medborgarkontor etableras.

Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Bostadsbristen begränsar både stadens utveckling och för stockholmarna. Därför måste takten i bostadsbyggandet öka och fokus ligga på hyresrätter med rimliga hyror. De allmännyttiga bostadsbolagen ska fördubbla sitt bostadsbyggande och utförsäljningen av allmännyttan ska upphöra. Det långsiktiga målet om att bygga 140 000 lägenheter till 2030 kompletteras med ett kortsiktigt mål om att bygga 40 000 bostäder fram till 2020.

För att kunna öka byggandet med god kvalitet måste samverkan mellan stadens förvaltningar förbättras och kommunstyrelsen ska ha ett tydligt ansvar för styrning och samordning. Befintliga bostadsområden ska förtätas och markpolitiken syfta till att det ska byggas fler bostäder med en god arkitektur till en rimlig kostnad. Därför ska parkeringstalen sänkas, innovativt byggande uppmuntras och tydligare krav ställas på byggföretagen. Nya riktlinjer för markanvisning ska antas och konkurrensen på byggmarknaden ska stimuleras genom att fler mindre aktörer ges möjlighet att delta i byggandet av Stockholm.

Givet att förhandlingarna med den av regeringen utsedda förhandlingspersonen visar att Bromma flygplats kan avvecklas utan att förutsättningarna för jobb och utveckling i regionen försämras, ska staden verka för att området där Bromma flygplats idag ligger ställs om till stadsutvecklingsområde med bostäder.

Stockholm ska vara en stad för alla. Därför ska vi bygga både för unga, studenter och grupper med svag ställning på bostadsmarknaden. Allmännyttans huvudsakliga uppgift ska vara att bygga och förvalta bra bostäder till en rimlig kostnad. För att sänka trösklarna till bostadsmarknaden ska staden införa möjligheten till kompiskontrakt, kommunal borgen för unga och studenter samt se över allmännyttans inkomstkrav. Insatser mot boendediskriminering ska genomföras.

Stadsplaneringen ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv och en strategi för ekosystemtjänster och grönytekompensation ska utarbetas och användas i planprocessen. Både nyproduktion och upprustning ska utgå från högt ställda krav på energianvändning, miljö och tillgänglighet.

Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Stockholmarna ska kunna känna trygghet inför ålderdomen. De senaste årens experiment med ideologiskt drivna privatiseringar och vinstjakt ska ersättas av en politik som tar sin utgångspunkt i att all äldreomsorg ska vara bra äldreomsorg. Hårda kvalitetskrav på kontinuitet, bemanning, utbildningsnivå och goda arbetsvillkor för personalen ska ställas.

Stockholm ska genomföra en översyn av hur hemtjänsten organiseras, exempelvis när det gäller valet mellan LOV- och LOU-systemet, med syfte att det ska finnas tillräckligt många alternativ för en bra valfrihet och tillräckligt få för att staden ska kunna följa upp och garantera kvaliteten. Ersättningsystemet för hemtjänsten ska i detta sammanhang utvärderas.

Kommunen ska vara icke-valsalternativet i hemtjänsten. Tvånget att konkurrensutsätta en allt större andel av servicehus och vård- och omsorgsboenden tas bort. Den idéburna sektorn i äldreomsorgen ska stöttas.

Äldre ska kunna påverka både genom att välja utförare och innehåll i omsorgen. De ska ha rätt till regelbundna utevistelser, vällagad mat och möjlighet till social gemenskap. Brukarna ska känna sig trygga genom minskad personalomsättning och ökad kontinuitet. Rätten till ett tryggt boende är grundläggande och från 85 års ålder ska stadens äldre ha rätt till hjälp till ett tryggare boende oavsett biståndsbedömning.

Det behövs mer personal i äldreomsorgen. För att klara framtida rekrytering ska staden förbättra arbetsvillkoren genom rätt till kollektivavtal, heltid, rimliga scheman och en bra löneutveckling. Parallellt med detta behöver staden locka ungdomar till äldreomsorgen. Staden ska därför exempelvis genomföra insatser för att öka andelen studerande på omsorgsprogrammet.

Ett klimatsmart Stockholm

Stockholms klimatutsläpp från uppvärmning och trafik ska minska och andelen förnybar energi öka. Målet ska vara att minska stockholmarnas ekologiska fotavtryck. Stockholm ska intensifiera omställningen till att bli en hållbar stad med höga ambitioner inom klimat och miljö. Energi-, trafik- och stadsplanering ska främja en hållbar utveckling och skydda ekologiska samband och närnatur i staden. Cykel-, gång- och kollektivtrafik ska genomgående prioriteras. Stadens verksamhet ska i alla dess delar utgå från målet om en så liten miljöpåverkan som möjligt. Under mandatperioden ska en miljard kronor satsas för detta ändamål. Utgångspunkten för Stockholms stad ska vara:

Ambitiösa miljömål ska kombineras med reella styrmedel som kontinuerligt följas upp, Klimatet kräver åtgärder inom flera politikområden och kan därför inte begränsas till ett fackområde,

- Det ska vara lätt för stockholmarna att vara miljömedveten i vardagen,

Barn och unga ska leva i en miljö fri från gifter och dålig luft.

Stockholm är klimatneutralt

Stockholms stad ska ta ansvar för att minska de klimatpåverkande utsläppen. Målet att Stockholm ska vara fossilbränslefritt skärps så att målet ska uppnås till 2040. För att säkerställa att målet uppnås ska återkommande avstämningar göras. Staden ska minska energiförbrukningen i såväl befintliga som nya byggnader. Genom investeringar i energieffektiviseringar och förnybar energiproduktion, som exempelvis solceller på stadens fastigheter, ska utsläpp minskas samtidigt som stadens långsiktiga kostnader sjunker.

Stockholms matavfall är en viktig resurs. Insamlingen ska öka, till exempel genom optisk sortering, med ett mål om minst 70 procent till 2020, och vara en del i omställningen till en stad där trafiken går på förnyelsebara drivmedel. Stockholms stad har, som delägare av Fortum Värme AB, en tydlig målsättning att de fossila bränslena i kraftvärmeverket i Värtan ska minska successivt och vara avvecklade helt senast år 2020. Transportsektorns klimatpåverkan ska minska kraftigt. Klimatutsläppen ska minska och ett förebyggande arbete ska bedrivas för hög klimatberedskap. Stockholmarnas faktiska klimatpåverkan ska redovisas för att öka medvetenheten.

Transporter i Stockholm är hållbara

Stockholm växer. När fler ska resa på en begränsad yta måste gång- cykel- och kollektivtrafik prioriteras och investeringar fördelas jämförbart. Biltrafiken måste minska för att nå de nationella klimatmålen för vägtrafiken till 2030. Det ger förutsättningar för en bättre miljö och en stad där framkomligheten ökar för fler, bland annat för nyttotrafiken. Stombusstrafiken i innerstaden ska få fler egna körfält och ges ökad signalprioritering.

Fler väljer att cykla och därför ska en kraftfull satsning genomföras för att Stockholm ska bli en riktig cykelstad. Framkomligheten ska förbättras och nya cykelbanor ska byggas med bra bredder och hög standard genom ökade investeringar. Lånecykelsystemet behöver utvecklas och fler säkra cykelparkeringar byggas. En parkeringsnorm för cyklar ska införas.

Stockholm ska bli en mer attraktiv stad med bättre förutsättningar för fotgängare och sänkta hastigheter på gator där oskyddade trafikanter blandas med motortrafik. Luften ska vara ren att andas och trafiksäkerheten ska höjas, framförallt vid stadens skolor.

Framkomligheten ska öka genom att en ny parkeringsstrategi tas fram för stadens alla delar, samlastningsinitiativ för godstrafiken startas och en tydlig stimulans till bilpooler införas.

Investeringarna i kollektivtrafik måste öka kraftigt. Stockholm kommer därför att begära en omförhandling av trängselskattsystemet och finansieringen av infrastruktur i Stockholm med en tydlig ambition att öka såväl regionalt inflytande och statlig medfinansiering syftande till ökade resurser för kollektivtrafik. Den föreslagna utbyggnaden av tunnelbanan är långsiktigt otillräcklig och under mandatperioden behöver planeringen kompletteras.

Stockholm har ren luft och rent vatten

Staden ska arbeta aktivt för rent vatten och ren luft. Det behövs ytterligare åtgärder för att klara luftkvalitetsnormerna. Luftkvaliteten ska förbättras genom bland annat minskad biltrafik, sänkt hastighet och minskad dubbdäcksanvändning. Under mandatperioden, när lagligt stöd ges, ska en avgift införas för dubbdäcksanvändning i innerstaden.

Arbetet med att skydda Stockholms vatten utvecklas så att den ekologiska statusen i sjöar och vattendrag förbättras. En handlingsplan för rent vatten ska genomföras och vattenkvaliteten ska stärkas exempelvis genom åtgärder för att möta eftersatt underhåll i vattenledningsnätet.

Stockholms blå och gröna värden ska värnas. Parker och naturreservat är viktiga för stockholmarna och ska underhållas bättre. Kyrkhamn, Årstaskogen/Årsta holmar, Älvsjöskogen och Rågsveds friområde ska bli naturreservat. Förutsättningarna att göra Norra och Södra Djurgården samt Lillsjön till naturreservat ska utredas vidare.

Träd har en viktig funktion, såväl i parker, naturområden som gatumiljöer. En särskild satsning genomförs för detta under mandatperioden.

Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Barn ska ha rätt till en giftfri vardag i förskola och skola. Staden ska därför intensifiera arbetet med att kartlägga och ta bort gifter. Arbetet att kartlägga och åtgärda bristande inomhusluft och buller i förskola och skola ska snabbas på. Andelen ekologisk mat i förskola och skola ska öka. Staden ska verka för att minska matens miljöpåverkan, exempelvis genom ökad andel vegetarisk mat, inom sina verksamheter och en strategi för att uppnå 50 procent ekologisk mat ska utarbetas.

Möjligheten att återvinna ska förbättras i Stockholm. Återvinningscentralerna ska skötas bättre, bli mer tillgängliga och möjligheterna till återbruk ska utökas. Miljörelaterad information till medborgarna ska stärkas och Stockholm ska bli en Fairtrade-city.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Målet om ekonomisk hållbarhet kommer att vara utgångspunkten för stadens ekonomiska förvaltning, samtidigt som fler arbetstillfällen och satsningar på utbildning är centralt för en bättre fungerande samhällsekonomi.

Utgångspunkten för Stockholms stad ska vara:

Stadens ekonomi ska stärkas. Främst genom att arbetslösheten ska minska och fler få jobb.

- Fler behöver anställas i välfärden.

Satsningar på utbildningsinsatser och ökat bostadsbyggande är centralt för en bättre fungerande arbetsmarknad.

En växande Stockholmsregion kräver ökade investeringar för att garantera en väl fungerande samhällsservice.

- Stockholms stads ekonomi ska vara fortsatt stark och budgeten i balans.

Stockholm är en världsledande kunskapsregion

De högskolor och universitet som finns i regionen är av avgörande betydelse för Stockholms fortsatta utveckling. För att Stockholm ska fortsätta utvecklas måste antalet högskoleplatser öka kraftigt i regionen. Staden har ett stort ansvar att gentemot riksdag och regering driva en sådan utveckling. Att stärka samverkan mellan akademi och samhälle är en av de viktigaste strategiska frågorna för framtiden. Samverkan ska innefatta bl a gemensamma forskningsprojekt och en offensiv satsning på fler studentbostäder. Nuvarande samverkansforum mellan stad och akademi kommer att genomlysas.

Stockholm ska bli ett centrum för internationellt baserad verksamhet inom forskning och utveckling. Detta förutsätter offensiva satsningar på både utbildning och infrastruktur. Staden ska främja utvecklingen av kreativa näringar, miljöteknikföretag, besöksnäring och arbetsintegrerande sociala företag.

Företag väljer att etablera sig i Stockholm

Nya och växande företag är avgörande för att skapa nya arbetstillfällen. Stockholm ska vara en attraktiv stad för småföretagare och det lokala näringslivet ska stärkas genom utvecklad företagservice och rådgivning. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikesfödda ska särskilt stödjas.

Den kreativitet som idag finns hos stockholmare måste kunna komma till uttryck inom såväl etablerade företag, offentlig sektor som inom nystartade företag.

Staden ska samverka med andra offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm. Genom ett utvecklat partnerskap mellan arbetsmarknadens parter ökar förutsättningarna att möta företagens behov i exempelvis frågor om matchning och kunskapsförsörjning.

Fler ska arbeta, ha trygga anställningar och försörja sig själva. Ett arbete är grunden för människors utveckling, delaktighet och egen försörjning. Många arbeten skapas på Stockholms växande arbetsmarknad. Trots detta råder arbetskraftsbrist i många yrken, samtidigt som arbetslösheten bland unga ökar.

Ungdomsarbetslösheten ska pressas tillbaka genom att unga erbjuds jobb, utbildning eller praktik senast inom 90 dagar. Uppföljningsansvaret förlängs och permanentas upp till 25 års ålder. Fler lokala insatser ska etableras i områden med hög ungdomsarbetslöshet. Staden ska skapa nya vägar in på arbetsmarknaden genom att pröva modeller som varit framgångsrika i andra kommuner. Personer som uppstår försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska i ökad utsträckning erbjudas anställningar inom staden i upp till ett år.

Målet är ett hållbart arbetsliv med trygga anställningar och möjlighet till livslångt lärande. Arbetsmarknaden ska vara jämställd och fri från diskriminering. Alla ska, oavsett kön och etnicitet, ha lika tillgång till arbetsmarknadsinsatser och dessa ska utgå från individens behov. Riktade insatser till grupper som står långt från arbetsmarknaden ska intensifieras och långtidsarbetslösheten ska minska kraftigt.

I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

Utbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna träda in och stanna kvar på arbetsmarknaden. Betydligt fler elever ska klara grundskolan och fler stockholmare ges möjlighet att utbilda sig på högskolor och universitet. Därför ska staden arbeta hårt för att få fler utbildningsplatser till Stockholmsregionen.

Satsningar på vuxenutbildningen är avgörande för minskad arbetslöshet och förbättrad matchning på arbetsmarknaden. Detta gäller både utbildning på grundläggande nivå och utbildning som är riktad mot bristyrken. Kvaliteten i Svenska för invandrare (SFI) ska höjas och undervisningen i större utsträckning individanpassas. Möjligheter att läsa svenska under föräldraledighet ska utökas. Utbudet inom Komvux ska utökas och kombinationsinsatser för personer som står långt från arbetsmarknaden prövas.

Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Utgångspunkten för den ekonomiska politiken är målet att skapa en jämlik och hållbar stad. En god offentlig ekonomi är en förutsättning för att kunna stärka välfärden. Därför ska Stockholm alltid arbeta för en budget i god ekonomisk balans. Grundläggande mål för soliditet och investeringskostnader garanterar långsiktig hållbarhet. Stadens verksamhet ska vara kostnadseffektiv och administrativa kostnader hållas låga.

Stockholm är en stad med stort, och eftersatt, behov av investeringar i skol- och idrottslokaler, infrastruktur och bostäder. Kortsiktigt innebär uteblivna investeringar bättre förutsättningar att uppvisa positiva ekonomiska resultat. Långsiktigt innebär det ökade kostnader och en sämre fungerande stad. Lösningen för Stockholms stad kan inte vara att skjuta nödvändiga investeringar på framtiden. Stockholm ska under kommande år höja investeringsnivån för att möta behoven i en växande stad. För att tydliggöra behoven behöver staden göra en utredning om den nuvarande investeringsskuldens omfattning.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stockholm ska sträva efter att bli en stad som genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från alla former av våld och diskriminering. I en tid då rasismen och fascismen breder ut sig måste staden stärka arbetet för de mänskliga rättigheterna. Utgångspunkter för Stockholms stad är att: Ett systematiskt jämställdhetsarbete ska bedrivas med målet att uppnå de nationella jämställdhetsmålen, Ett systematiskt arbete för alla människors lika rättigheter ska bedrivas med utgångspunkt i CEMR-deklarationen och ECCAR:s tiopunktsprogram mot rasism, En systematisk personalpolitik ska bedrivas för att staden ska vara en bra arbetsgivare genom bra anställningsvillkor, Ett systematiskt arbete för att göra Stockholm till en tillgänglig stad för alla.

Stockholm är fritt från diskriminering

Arbetet mot diskriminering ska intensifieras. Stockholms stad ska arbeta mot alla former av diskriminering och ojämlikhet. Stockholm ska vara en jämställd stad där makt, möjligheter och resurser fördelas jämnt oavsett kön och etnicitet. Ett genus- och antirasistiskt perspektiv ska integreras i stadens alla verksamheter. Staden ska därigenom säkerställa att alla ges samma förutsättningar.

Vägen dit går via ett långsiktigt och systematiskt arbete baserat på målstyrning och uppföljning. Det förutsätter i sin tur tydliga målformuleringar för varje verksamhet, vilka måste kopplas till

budgetutrymme. Budgetarbetet ska vila på könsuppdelad statistik och uppföljning av resursfördelningen. Staden ska i arbetet med budgeten för 2016 påbörja arbetet med genusbudgetering. Arbetet mot diskriminering ska intensifieras i samarbete med civilsamhället.

I Stockholm ska alla kunna vara den de är. Stockholms stad ska besluta om ett hbtq-program. Insatser mot hat- och hetsbrott ska prioriteras och stadens verksamheter ska samverka med andra myndigheter och ideella organisationer för att alla ska kunna känna trygghet.

Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Staden ska vara en bra arbetsgivare som erbjuder så goda arbetsvillkor att fler vill arbeta i staden. Rätt till heltid och trygga arbetsvillkor är grundläggande för detta. Därför ska staden göra fasta anställningar till norm och minimera delade turer. Den som arbetar i Stockholms stad ska kunna leva på sin lön, därför behövs en låglönesatsning och rätt till heltid. Trygghet och god arbetsmiljö ska vara lika självklara i upphandlad verksamhet, därför ska staden ställa krav på kollektivavtal och meddelarfrihet.

Jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering ska genomsyra personalpolitiken. Därför ska den etniskt och könssegregerade arbetsmarknaden brytas, lönekartläggning genomföras årligen och löneskillnader utjämnas.

Fler personer med funktionsnedsättning ska erbjudas anställning i staden. Stockholms stad ska vara en arbetsgivare som bejakar olikheter. En strategi ska arbetas fram för att öka andelen utrikes födda i chefspositioner inom staden. Flerspråkighet ska vara en merit. Diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling ska alltid motarbetas.

Kompetensutvecklingen ska öka. De anställdas inflytande ska stärkas och kulturer av tystnad inom organisationen ska aktivt motverkas. Staden mår bra av anställda som vågar och vill bidra till utveckling av stadens verksamhet. Stockholm ska ha en styrmodell som vägleds av välfärdsprofessionens kunnande och yrkesetik.

Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Stockholm ska leda arbetet att säkerställa respekt för mänskliga rättigheter. Genom ett aktivt arbete mot diskriminering skapas förutsättningar för att fler ska kunna utvecklas som människor. Det ger ett rikare Stockholm. För att stärka arbetet inrättas ett råd för mänskliga rättigheter.

Barns rättigheter ska vara centrala för alla politikområden. För att garantera i barnrättsperspektivet inrättas en kommunal barnombudsman. Med ökade resurser och ambitioner inom skola och välfärd förstärks förutsättningarna att se varje barns behov.

Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Ett liv med frihet från våld är en grundläggande mänsklig rättighet. Insatser mot våld i nära relationer är en kommunal skyldighet. Relationsvåldscentrum är en viktig insats i det arbetet. Behoven är idag stora och därför ska organisationer som arbetar för denna rätt, exempelvis tjej- och kvinnojourer, garanteras långsiktigt och ökat ekonomiskt stöd. Dessutom ska tjej- och kvinnojourer få förutsättningar att kunna ge skydd till våldsutsatta paperslösa.

För att förebygga våld i nära relationer, sexuellt våld och hatbrott ska det förebyggande arbetet stärkas genom ökade insatser mot diskriminering samt kompetenshöjning i genus, normkritik och antirasism.

Staden ska byggas med utgångspunkt i att skapa miljöer där alla känner sig trygga. Genom minskade klyftor och socialt förebyggande arbete kan den sociala oron minska och fler få möjlighet att utvecklas.

Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla dess invånare. Alla, oavsett funktionsförmåga, ska ha rätt till full delaktighet. Stockholms stad ska höja ambitionerna för att bygga bort enkelt avhjälpbara hinder. Alla invånare ska kunna leva likvärdiga liv, ha lika möjligheter och kunna ta del i stadens utbud, oberoende av funktionalitet. Byggnader, offentlig miljö och kollektivtrafik ska vara tillgängliga så att alla kan delta på lika villkor. Den otillgänglighet som råder i dag hindrar människor från att utvecklas, leva ut sin fulla potential och bidra till samhällsutvecklingen. En fördubbling av stadens extra satsning på investeringar i tillgänglighet görs.

Tillgängligheten ska öka i hela staden och samhällsinformationen ska finnas tillgänglig för alla. Nya bostäder ska vara tillgängliga och äldre bostäder ska vid renovering ses över för ökad tillgänglighet. Samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning ska vara utformat utifrån en grund i antidiskriminering och jämlikhet, så att insatserna ska kunna leda till ökad självständighet, delaktighet, inflytande och bättre levnadsvillkor. Likvärdig utbildning är en rättighetsfråga.

Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Kultur ger plats för människor att mötas, uppleva och själva gestalta sina liv. Konst och kultur är en självklar del av demokratin och minskar rädsla, fördomar och främlingskap mellan människor. Kulturen formar samhället lika mycket som den speglar det. En offensiv och strategisk kulturpolitik bidrar till ett mer kreativt Stockholm.

Stockholmarnas tillgång till kultur och eget kulturskapande ska öka. Bibliotekens roll ska stärkas. Genom satsningar på kulturskolan och sänkta avgifter ska alla barn och unga både själva kunna skapa och ta del av professionell kultur. Tillgången till kvalitativ kultur är en medborgerlig rättighet och ska inte bero på inkomst, kön eller bostadsadress.

Det lokala kulturlivet ska främjas och kulturen ska stärkas, särskilt i ytterstaden. Stadens museer ska vara avgiftsfria och stadsmuseet ska ges en friare roll. Kulturen ska ge plats för den mångfald av erfarenheter som finns i staden och förutsättningarna för stadens kulturarbetare och det fria kulturlivet ska förbättras. Kulturstödet ska reformeras och en ny modell för hyressättning av förenings- och kulturlokaler ska fastställas, där hyran inte baseras på marknadspriser. Nolltoleransen och främjandeförbudet för graffiti avskaffas i och med beslut om budget. Stockholm ska söka fullt medlemskap i Filmpool Stockholm/Mälardalen.

Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Stockholmarna ska känna att de har möjlighet att påverka det som sker i Stockholm, sin närmiljö, Stockholms utveckling och den framtid som vi lämnar efter oss till kommande generationer. Ett viktigt arbete under mandatperioden är att stärka den representativa demokratin. Staden måste ta ansvar för att öka valdeltagande i de delar av staden där det är lågt. Alla ska vara väl informerade om hur de kan delta i och påverka demokratin.

Stadsdelsnämnderna är ett viktigt verktyg i lokaldemokratin och ska ha resurser för att utveckla och följa upp verksamheten med invånarna, verksamma i området och anställda. Staden ska arbeta för en mer meningsfull lokal demokrati. Facknämnderna ska också se över hur de kan öka tillgängligheten och utöka kontakterna med de invånare i staden vars röster inte hörs idag. Det ska finnas ökade möjligheter att genomföra medborgarförslag. Successivt ska fler medborgarkontor öppnas för att närma stadens verksamheter till dess invånare.

Stockholmarnas inflytande över sin närmiljö ska stärkas och inflytandet vid exempelvis samhällsplanering ska stärkas. Stadsdelsnämndernas inflytande ska stärkas genom att fler frågor behandlas politiskt, genom att ansvarsområdena tillförs och genom att centrala nämnder ska samverka

bättre med stadsdelsnämnderna. Under 2015 ska staden utreda och arbeta utifrån att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras till stadsdelarna. Parallellt ska staden se över stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktningen att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.

Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Välfärdens verksamheter är ingen marknad. Vi är inte konsumenter i förhållande till välfärden, vi är medborgare med rätt till en bra välfärd. Skattemedel ska användas till just den verksamhet de är avsedda för. Överskott ska som huvudregel återinvesteras i verksamheten.

Upphandlings- och konkurrenspolicyn ska revideras. Utgångspunkten för en ny upphandlingspolicy är att kvaliteten i verksamheterna ska stärkas och de anställdas rättigheter värnas. Därför ska staden i all upphandling ställa tydliga kvalitetskrav, såsom exempelvis krav på bemanning och utbildningsnivå. En ny upphandlingspolicy ska också ta tydligt avstamp i perspektivet på offentlig upphandling som ett medel att driva utvecklingen i hållbar riktning. All upphandling ska ske med inriktningen att ILO:s kärnkonventioner respekteras.

De anställdas rättigheter ska värnas och utvecklas genom att staden alltid ska ställa sociala krav. Det kan handla om att erbjuda jobb till långtidsarbetslösa eller utbildning och praktik till studerande. För att undvika oseriösa aktörer ska staden arbeta enligt "Vita jobb-modellen" och ställa krav på kollektivavtal. Som princip ska de krav som staden ställer på sina egna verksamheter, exempelvis när det gäller antidiskrimineringskrav samt miljö- och klimatkrav, också ställas på upphandlad verksamhet. De krav som ställs på en huvudleverantör ska också gälla för underentreprenörer.

Kraven på att nämnder och styrelser ska upprätta aktivitetsplaner som syftar till ideologiskt driven utförsäljning avskaffas. I verksamheter som rör välfärdssektorn ska staden verka för att entreprenörer öppet redovisar verksamhetens ekonomi, för att tydliggöra att medel avsatta för välfärd används för detta ändamål.

Stadens inriktningsmål

En god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att staden i framtiden ska klara av att möta de krav som morgondagens stockholmare kommer att ställa på en effektiv användning av skattebetalarnas pengar. Budgeten ska innehålla mål för verksamhet och ekonomi samt riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Ekonomin är en förutsättning för verksamheten, men också en begränsning. Budgeten ska hållas. Nämnder och bolagsstyrelser ska därför löpande följa sina verksamheter och göra omprioriteringar om det behövs, för att nå målen inom givna budgetramar.

Genom tydliga mål för verksamheterna klargörs vilka uppdrag som har ålagts nämnderna och bolagsstyrelserna och vad som är möjligt att uppnå med befintliga resurser. Målen ska vara mätbara och utvärderas i samband med budgetuppföljningen. I verksamhetsberättelsen ska måluppfyllelsen redovisas. Avvikelse hanteras och stäms av under året.

Stadens inriktningsmål innebär sammanfattningsvis att:

- Stockholm ska bli en socialt hållbar stad där alla barn ges lika möjligheter att uppnå kunskapsmålen, bostäder finns till rimliga hyror, alla äldre garanteras en trygg ålderdom och där jämställdhet, jämlikhet och tillgänglighet är självklara förutsättningar för politiken.
- Stockholm ska bli en ekologiskt hållbar stad där cykel, gående och kollektivtrafik prioriteras. Ett effektivt och klimatsmart transportsystem kombineras med en ökad andel förnybar energi. Barn ska leva i en giftfri vardag och ekologisk mat serveras i stadens verksamheter.

- Stockholm ska bli en ekonomiskt hållbar stad där ansvaret för stadens ekonomi kombineras med insatser för en bättre fungerande arbetsmarknad där rätten till jobb, utbildning och bostäder utgör grunden.
- Stockholm ska bli en demokratiskt hållbar stad där arbetet med de mänskliga rättigheterna lyfts, diskriminering motverkas och alla invånare garanteras samma rättigheter och möjligheter.

I denna budget för 2015 med inriktning för 2016 och 2017 fastslås fyra inriktningsmål för stadens verksamheter:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Under respektive inriktningsmål redovisas kommunfullmäktiges mål för verksamheterna. Dessa följs upp av kommunstyrelsen med mätbara indikatorer som redovisas per mål i bilaga 5. Förslag på ytterligare indikatorer kommer att tas fram under 2015. Under respektive nämnd eller verksamhetsområde redovisas kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter. Därutöver finns i förekommande fall obligatoriska nämnd-/bolagsindikatorer, som nämnden eller bolaget följer upp.

Ett Stockholm som håller samman

Verksamhetsmålet ”Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor” följs upp med följande indikatorer:

- Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd

Verksamhetsmålet ”Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande” följs upp med följande indikatorer:

- Andel förskollärare av antal anställda
- Antal förskolebarn per anställd
- Andel nöjda föräldrar i förskolan
- Personalens bedömning av ”förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling”
- Antal barn per grupp
- Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen
- Andel elever som är behöriga till nationella program
- Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan
- Andel elever i årskurs 6 som uppnått målen i alla ämnen
- Andel legitimerade lärare i grundskolan
- Andel gymnasieelever med examen
- Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan
- Andel gymnasieelever som är trygga i skolan
- Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik
- Andel grundskolelärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik
- Andelen förskolor med mindre än 25 procent förskollärare

Verksamhetsmålet ”Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan” följs upp med följande indikatorer:

- Indikatorer tas fram under 2015

Verksamhetsmålet ”Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla” följs upp med följande indikatorer:

- Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats
- Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk
- Antalet försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden

- Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes
- Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika
- Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol
- Andel barn och ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak

Verksamhetsmålet ”Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar” följs upp med följande indikatorer:

- Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor
- Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA (risk- och sårbarhetsanalys)
- Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat
- Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av parker och grönområden

Verksamhetsmålet ”Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo” följs upp med följande indikatorer:

- Antal markanvisade bostäder
- Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner
- Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner i nya tunnelbanans influensområde
- Antal påbörjade bostäder
- Antal påbörjade hyresrätter
- Antal färdigställda studentbostäder
- Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter via bostadsförmedlingen
- Nöjdhet bland hyresgäster i stadens bostadsbolag

Verksamhetsmålet ”Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla” följs upp med följande indikatorer:

- Stockholmarnas nöjdhet med Stockholms stads idrottsutbud
- Ungdomars nöjdhet med tillgång till idrottsmöjligheter
- Andelen ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter

Verksamhetsmålet ”Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet” följs upp med följande indikatorer:

- Andelen nöjda omsorgstagare – vård- och omsorgsboende
- Andelen nöjda omsorgstagare – hemtjänst i ordinärt boende
- Andelen nöjda omsorgstagare – biståndsbedömd dagverksamhet
- Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet – hemtjänst i ordinärt boende
- Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet – vård- och omsorgsboende
- Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs – hemtjänst i ordinärt boende
- Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende
- Andel utevistelse för boende – vård- och omsorgsboende

Ett klimatsmart Stockholm

Verksamhetsmålet ”Stockholm är klimatneutralt” följs upp med följande indikatorer:

- Andel markanvisningar med kravet att energianvändningen är högst 55 kwh/m²
- Växthusgasutsläpp per stockholmare (ton/inv)
- Andel miljöbilar i stadens bilflotta
- Elanvändning per kvadratmeter (kWh)
- Energianvändning per kvadratmeter (kWh)
- Mängd/andel matavfall som stadens invånare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling
- Antal miljöklassade byggnader

- Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling (procent)
- Andel elbilar

Verksamhetsmålet ”Transporter i Stockholm är hållbara” följs upp med följande indikatorer:

- Antalet cykelpassager över innerstadssnittet
- Färdmedelsandel cykel
- Färdmedelsandel gång
- Färdmedelsandel kollektivtrafik
- Färdmedelsandel bil
- Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden
- Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden
- Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator
- Procentuell förlängning av restiden, ytterstadsgator
- Restidspålitlighet
- Säkra passager för gång-, cykel- och moped

Verksamhetsmålet ”Stockholm har ren luft och rent vatten” följs upp med följande indikator:

- Total fosforhalt i sjöar

Verksamhetsmålet ”Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil” följs upp med följande indikator:

- Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Verksamhetsmålet ”Stockholm är en världsledande kunskapsregion” följs upp med följande indikator:

- Andel invånare, 20 år, med fullföljd gymnasieutbildning

Verksamhetsmålet ”Företag väljer att etablera sig i Stockholm” följs upp med följande indikatorer:

- Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet
- Företagens nöjdhet med bemötandet
- Antal nystartade företag

Verksamhetsmålet ”Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva” följs upp med följande indikatorer:

- Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen
- Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare
- Andel aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm
- Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar
- Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi

Verksamhetsmålet ”I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet” följs upp med följande indikatorer:

- Andel kursdeltagare inom SFI med godkänt betyg efter fullföljd kurs
- Andel godkända SFI-elever efter 600 timmar
- Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs
- Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs

Verksamhetsmålet ”Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar” följs upp med följande indikatorer:

- Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt
- Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt
- Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar

- Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar
- Nämndens prognossäkerhet T2
- Stadens ekonomiska resultat (lägst)
- Stadens kapitalkostnader per nettodriftskostnader (max)
- Stadens nettodriftskostnader per skatteintäkter (max)
- Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt
- Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt
- Administrationens andel av de totala kostnaderna

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Verksamhetsmålet ”Stockholm är fritt från diskriminering” följs upp med följande indikatorer:

- Indikatorer tas fram under året

Verksamhetsmålet ”Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor” följs upp med följande indikatorer:

- Aktivt Medskapandeindex
- Motivationsindex
- Ledarskapsindex
- Styrningsindex
- Sjukfrånvaro
- Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid
- Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi
- Andel medarbetare som inte känner sig diskriminerade på sin arbetsplats
- Andel utrikes födda chefer i staden

Verksamhetsmålet ”Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen” följs upp med följande indikatorer:

- Indikatorer tas fram under året

Verksamhetsmålet ”Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld” följs upp med följande indikatorer:

- Indikatorer tas fram under året

Verksamhetsmålet ”Stockholm är en tillgänglig stad för alla” följs upp med följande indikatorer:

- Andelen som upplever Stockholm som en tillgänglig stad för alla
- Andel invånare som vet var information finns för att komma i kontakt med stadens verksamheter
- Andel personer som tycker att det är lätt att kommunicera med Stockholms stad
- Nöjda brukare – daglig verksamhet
- Nöjda brukare – LSS-boende, vuxna och barn
- Nöjda brukare – korttidsboende
- Brukarens upplevelse av trygghet – LSS-boende, vuxna och barn
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal

Verksamhetsmålet ”Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande” följs upp med följande indikatorer:

- Indikatorer tas fram under året

Verksamhetsmålet ”Alla Stockholmare har nära till kultur och eget skapande” följs upp med följande indikatorer:

- Stockholmarens nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner
- Andel stockholmare som har tagit del av stadens kulturinstitutioner

- Andel ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter

Verksamhetsmålet ”Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning” följs upp med följande indikatorer:

- Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår
- Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår

Förutsättningar

Samhällsekonomiska förutsättningar

TRÖG GLOBAL ÅTERHÄMTNING

Under de första två kvartalen 2014 har tillväxten i världsekonomin varit dämpad. Framåtblickande konjunkturindikatorer tyder dock på en gradvis återhämtning under andra halvåret i år.

Konjunkturinstitutet bedömer att den globala BNP-tillväxten kommer att öka från 3 procent år 2013 till cirka 3,5 procent under 2014 och knappt 4 procent år 2015.

Tillväxtekonomierna uppvisar fortfarande de högsta tillväxtsiffrorna, i synnerhet Kina där tillväxten uppgick till 7,7 procent under 2013. Den kinesiska tillväxten väntas sjunka något till omkring 7 procent de närmsta åren och det finns betydande risker i form av hög skuldsättning och snabbt stigande bostadspriser.

Euroområdet lider fortsatt av en stor offentlig skuldsättning och påverkas negativt av den pågående konflikten mellan Ryssland och Ukraina och de ömsesidiga sanktionerna mellan EU och Ryssland. Finland och de baltiska länderna är de länder som påverkas mest påtagligt av krisen. Enligt flera internationella bedömare är dock oron i Mellanöstern den enskilt största risken för den globala konjunkturen, som om den eskalerar bland annat kan medföra kraftiga öknings av oljepriset.

Sveriges ekonomi har utvecklats svagare än beräknat under det första halvåret 2014. En svag efterfrågan i omvärlden dämpar exporten. Samtidigt kan en påfallande stark sysselsättningsutveckling i förhållande till den ekonomiska tillväxten konstateras. Konjunkturinstitutet prognostiserar att BNP-tillväxten kommer att uppgå till 1,8 procent i år och till cirka 3 procent under 2015. Återhämtningen drivs av att både investeringar och export vänder upp när efterfrågan från omvärlden tar fart. En annan bidragande orsak är ökade investeringar i och med att bostadsbyggandet nu tydligt ökar.

Svensk ekonomi har under flera år präglats av låg inflation och en svag realekonomisk utveckling. För att stimulera efterfrågan och därmed på sikt uppnå en bättre måluppfyllelse för penningpolitiken sänkte Riksbanken i slutet av oktober reporäntan till 0 procent och samtidigt reviderades räntebanan ned påtagligt. Först i mitten av år 2016 bedöms det vara lämpligt att långsamt börja höja räntan.

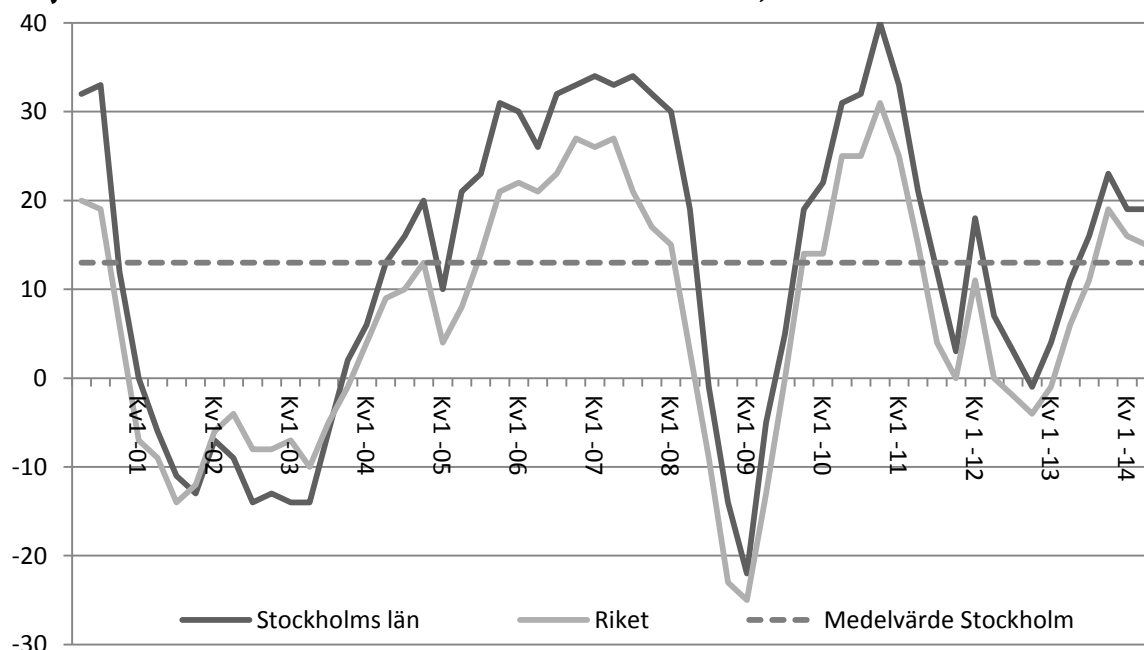
KONJUNKTUREN I STOCKHOLM

Handelskammarens konjunkturindikator för Stockholms län visar på ett relativt gott stämningsläge i näringslivet. Både första och andra kvartalet år 2014 hamnar indikatorn på 19, vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 13 sedan år 2000. Undersökningen bygger på Konjunkturinstitutets rikstäckande konjunkturbarometer och visar hur företag i olika branscher upplever nuläget och vad de har för förväntningar om den närmaste framtiden när det gäller orderingång, produktion och sysselsättning.

Under de senaste åren har Stockholms näringsliv konsekvent utvecklats starkare i jämförelse med övriga riket.

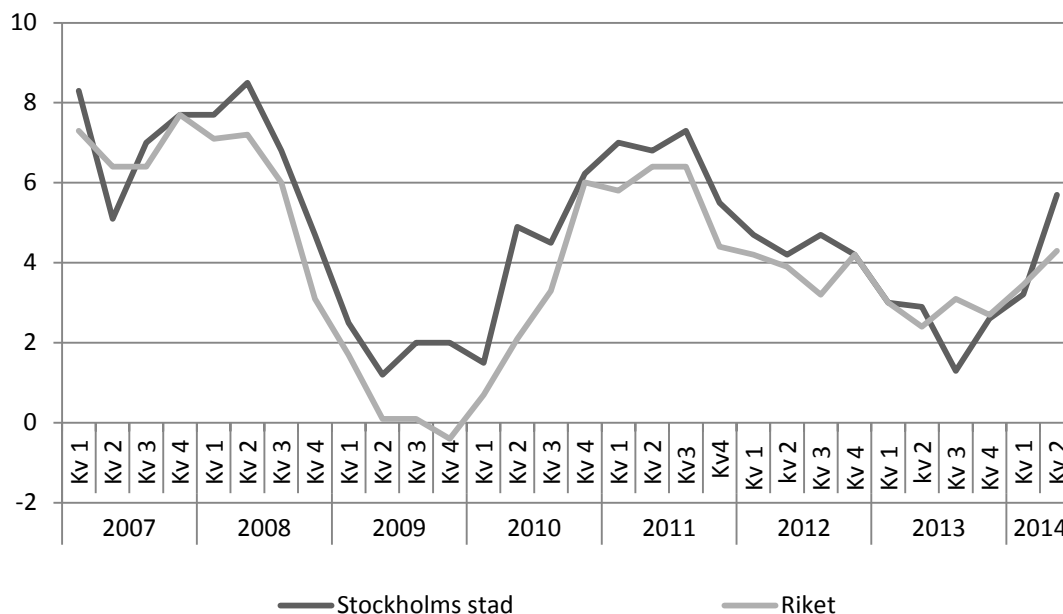
Andra kvartalet 2014 påvisade majoriteten av branscherna en något förbättrad tillväxttakt. Byggindustrin är den bransch som sticker ut mest. Jämfört med första kvartalet 2014 har konfidensindikatorn för byggindustrin gått upp med 38 punkter, från -30 första kvartalet till 8 det andra kvartalet. Det innebär att byggbranschen växer för första gången på två år. Bygginvesteringarna ligger ofta sent i en konjunkturcykel och en positiv byggkonjunktur är tecken på ekonomisk återhämtning.

Konjunkturindikator för Stockholms län t.o.m. kvartal 2, 2014



Källa: Stockholms Handelskammare och Konjunkturinstitutet

Lönesumman är en annan indikator på regional tillväxt. Lönesumman utgör huvuddelen av bruttoregionprodukten (BRP), men publiceras betydligt tidigare. Sedan slutet av 2011 har tillväxten i lönesumman dämpats successivt i Stockholms stad liksom i övriga riket. Detta avspeglar den allmänna avmattningen i konjunkturen. De senaste tre kvartalen visar dock på en starkare lönesummeutveckling i såväl Stockholm som i övriga landet. Andra kvartalet 2014 ökade lönesumman i Stockholms stad med 5,7 procent jämfört med motsvarande kvartal 2013.

Lönesummor, procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal året innan, t.o.m. kvartal 2, 2014

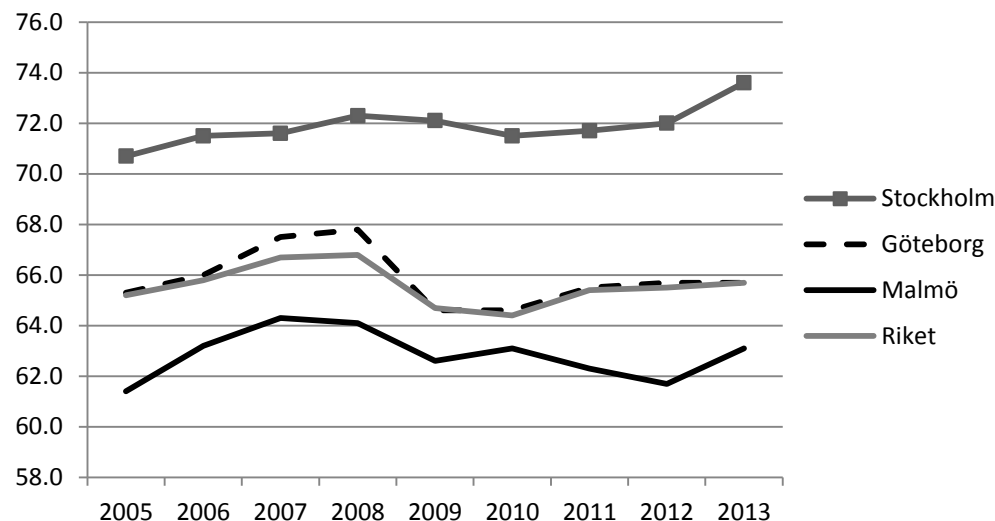
Källa: SCB

Läget på Stockholms arbetsmarknad förbättrades under 2013. Det visade sig främst genom att sysselsättningen ökade. Fjärde kvartalet 2013 var cirka 16 800 fler personer sysselsatta jämfört med motsvarande period 2012, en ökning med 3,4 procent. Andelen sysselsatta av befolkningen i åldern 15–74 år, den så kallade sysselsättningsgraden, visar också en tydligt uppåtgående trend. Sysselsättningsgraden är betydligt högre i Stockholm än i resten av landet och övriga storstadsregioner, vilket framgår av diagrammet nedan.

Under de tre första kvartalerna 2014 har sysselsättningen fortsatt att växa. Samtidigt ökar arbetskraften i motsvarande omfattning och arbetslösheten ligger därför kvar på en hög nivå. Arbetslösheten som andel av arbetskraften uppgick till 6,8 procent i Stockholms stad under tredje kvartalet 2014, enligt SCB:s arbetskraftsundersökning. Motsvarande andel i riket är 7,2 procent.

Arbetsförmedlingens prognos för arbetsmarknaden i Stockholms län 2014 pekar dock på en minskande arbetslöshet de närmaste åren. Arbetsförmedlingen bedömer att den viktigaste arbetsmarknadspolitiska utmaningen för Stockholms län under 2014 är matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetsgivarnas behov. Flera branscher upplever stora problem med att hitta kvalificerad arbetskraft. Bland de tydligaste bristyrkena kan byggnadsingenjörer och byggnadstekniker nämnas, liksom lärare i grundskolans tidigare år och sjuksköterskor.

SYSSELSATTA SOM ANDEL AV BEFOLKNINGEN 15-74 ÅR, STORSTÄDER OCH RIKET



Källa: SCB

Budgetens finansiering

KONJUNKTURENS PÅVERKAN PÅ STADENS SKATTEUNDERLAG

Den höga risknivån i den internationella utvecklingen gör att stadens ekonomiska planering är fortsatt sårbar. På grund av exportindustrins stora betydelse påverkas Sverige mer än de flesta andra länder av svängningar i världskonjunkturen. Stockholms stads finansiering bygger till övervägande del på skatteintäkter, som i sin tur beror på såväl stadens som rikets skatteunderlag och på det kommunala utjämningsystemet. Skatteunderlagstillväxten bestäms av hur lönesumman utvecklas¹, det vill säga av löneökningar och antalet arbetade timmar.

STABIL SKATTEUNDERLAGSTILLVÄXT UNDER KOMMANDE ÅR

Trots att den ekonomiska tillväxten har varit svagare än prognostiserat under det första halvåret 2014 har sysselsättningen och antalet arbetade timmar utvecklats bättre än väntat. Det innebär att skatteunderlaget fortsätter att utvecklas positivt och beräknas växa med 3,5 procent i år och 4,7 procent år 2015. Under 2016 och 2017 väntas skatteunderlaget öka kraftigare. Det beror på att den konjunkturella återhämtningen leder till ytterligare ökad sysselsättning samt minskad arbetslöshet och därmed tilltar löneökningstakten. Dessutom stiger inkomstindex snabbare och den automatiska balanseringen av pensioner ger pensionshöjningar.

SKL:s senaste prognos för skatteunderlagets ökningstakt år 2014 till 2017 visas i tabellen nedan. Denna prognos ligger till grund för beräkningarna i stadens budget. I tabellen nedan är även uppräkningsstalen från regeringens budgetproposition inlagda. Sammantaget räknar regeringen med en skatteunderlagstillväxt mellan 2013 och 2017 som är 1,2 procentenheter högre än SKL:s prognos.

OLIKA SKATTEUNDERLAGSPROGNOSER

Procentuell förändring

¹ Ungefär tre fjärdedelar av det kommunala skatteunderlaget utgörs av lönesumman i samhället.

Källa: Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting

FÖRÄNDRINGAR I UTJÄMNINGSSYSTEMET

Från och med år 2014 finns ett reviderat system för kommunalekonomisk utjämning. Förändringarna innebär i korthet att inkomstutjämningsens effekter för de kommuner som betalar en avgift till inkomstutjämningsen mildras något. Samtidigt har förändringar i kostnadsutjämningsen gjorts där den största ändringen berör delmodellen för förskola.

Sammantaget slår förändringarna ganska mycket och åt olika håll för landets kommuner. Ett införandebudrag har införts de närmaste åren för att begränsa de omedelbara effekterna. För Stockholms stad innebär förändringarna ett kraftigt försämrat utfall i kostnadsutjämningsen. När införanderegler trappats av kommer detta att innebära att staden tappar cirka 1,0 mdkr i finansiering. Med införanderegler uppskattas förändringarna medföra minskade intäkter om drygt 200 miljoner kronor för år 2014 och cirka 460 miljoner kronor för år 2015.

REGERINGENS BUDGETPROPOSITION 2015

I budgetpropositionen för 2015 föreslår regeringen reformer för fler jobb, bättre resultat i skolan, bättre miljö och ett hållbart klimat samt insatser för att värna den svenska modellen. Totalt investerar regeringen 25 miljarder kronor år 2015.

Viktigt för Stockholms stad är bland annat förslaget om förändringar av inkomstutjämningsen. Regeringen föreslår att den sänkning av inkomstutjämningsavgiften som infördes 2014 i intervallet 115 till 125 procent av den genomsnittliga skattekraften ska tas bort från år 2016 samtidigt som anslagen till utjämningsystemet minskas. Detta kan påverka stadens intäkter negativt. Regeringen avser att under år 2015 utreda frågan hur denna förändring ska göras. De minskade anslagen till utjämningsen kan komma att istället användas för att göra ”olika insatser för att stimulera ett kraftigt ökat bostadsbyggande” enligt vad som anförs i budgetpropositionen under utgiftsområde 18: Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande.

Andra reformer av betydelse för staden är traineejobb och extrajobb i välfärden samt utbildningskontrakt för unga utan avslutad gymnasieutbildning. Riktade insatser för att vända den negativa resultatutvecklingen i skolan kommer också få en stor betydelse liksom fler platser i Komvux. Vidare avsätter regeringen 2 miljarder kronor om året för att öka bemanningen inom äldreomsorgen från och med år 2015.

God ekonomisk hushållning

Kommunerna står de kommande åren inför utmaningar som ökade investeringar och kraftigt ökade behov utifrån befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaderna kommer att öka snabbare än intäkterna från skatteunderlagets tillväxt. God ekonomisk hushållning är fortfarande grundläggande. Likaså är det viktigt att fortsätta arbetet med prioriteringar och en hög kostnadseffektivitet för att stå bra rustad inför kommande utmaningar. En plan över god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att staden i framtiden ska klara av att möta de krav som morgondagens stockholmare ställer på en effektiv användning av skattebetalarnas pengar. Planen ska innehålla mål för verksamhet och ekonomi samt riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Staden har fastställt sex finansiella mål för 2015, vilka redogörs för nedan.

Styrsystemen ska underlätta budgethållning och främja effektivitet. Det är en självklarhet att givna budgetramar hålls.

Det är nödvändigt att frigöra resurser för prioriterade verksamheter genom ökad produktivitet/effektivitet i stadens nämnder/bolagsstyrelser. Detta sker bland annat genom en bättre samordnad styrning och förtydligade former för uppföljning och jämförelser. Ett utökat samarbete mellan olika nämnder leder till ökad effektivitet och kvalitet samtidigt som det minskar sårbarheten.

Arbetet ska fortgå med att minska stadens administration och lokalkostnader. En rad gemensamma stödfunktioner har införts så att stadens verksamheter kan vara kostnadseffektiva och fokusera på kärnprocesserna. Införandet av gemensamma lösningar innebär minskade kostnader för stadens administration. För att effektiviseringarna ska få fullt genomslag måste stadens nämnder se över sina administrativa resurser, så att de dimensioneras till de nya förutsättningarna och att ineffektivt dubbelarbete inte uppstår. Ytterligare gemensamma lösningar, som samlat kan öka effektiviteten i staden, säkra en hög kompetens även inom smala funktioner, och minska sårbarheten, ska prövas.

Det nya it-programmet – ett program för digital förnyelse 2013-2018 - skapar nya möjligheter att utveckla stadens verksamheter med hjälp av it. Stadens förmåga att ge service till invånarna, sammanställa, analysera och återanvända information internt samt öka samverkan med andra myndigheter och organisationer ska prioriteras. Dess-utom ska insatser för att förenkla användningen av befintligt it-stöd och öka användares kunskaper om it-stöd prioriteras.

När det gäller medborgarservice har ett 70-tal e-tjänster lanserats sedan 2009.

En prioriterad fråga är tillgängliggörande av stadens information i form av öppna data. Staden har genomfört tävlingen Open Stockholm Award vid två tillfällen (2012 och 2014). Under 2015 kommer arbetet bland annat att inriktas på att förenkla åtkomst till data och skapa enklare processer för upplägg av datakällor. Samtliga nämnder ska fortsatt se över vilka data som kan tillgängliggöras som öppna data. Uppdraget att registrera all producerad geodata i stadens gemensamma geodataportal kvarstår.

Stockholms Stadshus AB omfattas av det nya regelverket K3, Årsredovisning och koncernredovisning BFNAR 2012:1, vilket bland annat har medfört att komponentavskrivningar infördes för bolagskoncernen under 2014. Under 2015 har Stockholms stad för avsikt att införa komponentavskrivningar, i enlighet med förändrad rekommendation från rådet för kommunal redovisning, RKR.

MÅL FÖR VERKSAMHETEN AV BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunfullmäktige upprättar inriktningsmål för planperioden samt mål för verksamhetsområdet. Kommunfullmäktige fastställer även indikatorer som ska mäta i vilken mån nämnder och styrelser uppfyller kommunfullmäktiges mål. Vidare formuleras aktiviteter, som är en riktad insats under en begränsad tidsperiod. Aktiviteter tas fram för att bidra till måluppfyllelsen. Staden använder ILS-webb som verktyg för att styra mot och följa upp kommunfullmäktiges mål genom beslutade indikatorer och aktiviteter. Uppföljning sker i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Staden har en god ekonomisk hushållning och merparten av kommunfullmäktiges mål för verksamheten bedöms vara uppfyllda under budgetåret.

FINANSIELLA MÅL AV BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Årets ekonomiska resultat

Årets ekonomiska resultat fastställs varje år i stadens budget och följs upp i tertialrapporter och bokslut. Detta mål är det som tydligast sammanfattar det ekonomiska läget. Årets resultat kan också mätas exklusive jämförelsestörande poster och/eller enligt det kommunala balanskravet. Målet är att stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet för 2015 ska uppgå till 0,1 mnkr. På längre sikt bör staden överväga ett större överskott för att säkra en god ekonomisk hushållning.

Stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter

Måttet visar hur stor del av löpande nettokostnader som finansieras med skatteintäkter. Om nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter överstiger 100 procent kan staden tvingas använda det egna kapitalet till den löpande driftverksamheten. Det långsiktigt hållbara målet är att andelen av stadens löpande driftkostnader som finansieras med skatteintäkter inte ska överstiga 100 procent. På kort sikt kan finansieringen även ske med ändliga resurser, det vill säga stadens positiva finansnetto och utdelning från koncernen. Målet är därför att nettokostnaderna inte ska överstiga skatteintäkterna inklusive finansiellt resultat och utdelning.

Stadens soliditet

Soliditet definieras som det egna kapitalet i relation till tillgångarna. Om soliditeten är hög, har tillgångarna i hög grad finansierats av egna medel och graden av lånefinansiering är låg. Ett mål för soliditeten finns både för staden och för kommunkoncernen. För att få en samlad och komplett bild ska detta mål redovisas inklusive samtliga stadens pensionsåtaganden. Soliditeten ska varken för staden eller kommunkoncernen understiga 34,0 procent på lång sikt och 30,0 procent på kort sikt. Tanken är att soliditeten enskilda år kan gå under 34,0 procent, men att detta ska ses som en varningsgräns för när åtgärder behöver vidtas. Soliditeten ska 2015 inte understiga 34,0 procent för staden eller kommunkoncernen. Vid uppföljning av soliditetsmålet i staden ska även tillgångsförändringen beaktas.

Samband mellan investeringar och ekonomiskt utrymme

Stadens investeringar medför årliga drift- och kapitalkostnader, som i flera fall överstiger beräknade inkomster/intäkter från investeringarna. Sådana projekt motiveras utifrån andra än ekonomiska skäl och belastar stadens löpande ekonomi. Investeringens volymen måste anpassas efter stadens finansiella resurser, annars kommer utrymmet för befintlig verksamhet och andra nya angelägna behov att behöva begränsas. Det långsiktiga målet för staden är att kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader (inklusive kapitalkostnader) inte överstiger 7,0 procent.

Budgetföljsamhet

En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten.

Budgetföljsamheten mäts som avvikelse i procent, mellan årets prognoser och utfall, inklusive resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. För nämnderna görs uppföljningen totalt för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, disposition/avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. Målet för budgetföljsamheten är minst 100 procent.

Prognossäkerhet

Prognossäkerhet beskriver förmågan att bedöma avvikelser under året och att vidta åtgärder för att hålla given budget. Prognossäkerheten mäts som avvikelse mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, disposition/avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Målet är att prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet, ska vara högst +/- 1 procent.

Kommunkoncernens investeringar

En viktig förutsättning för att stockholmarna ska kunna bli fler är att nya bostäder och arbetsplatser byggs och att infrastrukturen utvecklas. Målet i Stockholms stad är 140 000 nya bostäder till 2030. Därtill kommer investeringar i gator, parker, idrottshallar, förskolor, skolor, gruppboenden och äldreboenden. Stadens långsiktiga planering för samhällsutvecklingen innebär att ett växande Stockholm på många ställen blir tätare och mer sammankopplat.

FRAMTIDA INVESTERINGAR OCH INVESTERINGSSTRATEGI

Ökade resurser krävs för att finansiera de omfattande investeringar som behövs för att möta stadens befolkningstillväxt. Eftersom de finansiella resurserna är begränsade blir det särskilt angeläget att tydligt prioritera mellan stadens framtida investeringsprojekt. Kommunfullmäktige har därför fastställt en investeringsstrategi. Denna har legat till grund för nämndernas/bolagens 5-åriga investeringsplaner i budget 2015. Stadens planerade investeringsprojekt har samlats, kategoriserats och prioriterats utifrån beslutskriterier som måluppfyllelse, koppling till översiktsplanens stadsutvecklingsstrategier, resultatpåverkan, driftskostnadskonsekvenser, projektrisk, projektberoenden och tidsprioritet.

Det är viktigt att tidigt, redan vid utredningsbeslut, översiktligt bedöma lönsamhetspotentialen i investeringsprojekten. Lönsamheten i exploateringarna kommer att vara avgörande för hur många icke lönsamma projekt staden kommer att ha råd med. Staden bör prioritera områden för bostadsexploatering där det finns eller planeras infrastrukturlösningar. Detta innebär också god ekonomisk hushållning, eftersom det blir möjligt att utnyttja redan gjorda investeringar i väg- och ledningsnät, kommunikationer och till viss del även anläggningar för social service.

FINANSIERINGSSTRATEGI

Det investeringsutrymme som finns att tillgå och som investeringsstrategin grundar sig på tar sin utgångspunkt i vad det långsiktiga ekonomiska utrymmet medger utan att befintlig verksamhet och andra angelägna behov ska behöva begränsas. Syftet med en finansieringsstrategi är bland annat att ange hur kassaflödet ska styras utifrån en god ekonomisk hushållning.

En viktig förutsättning för att Stockholm ska kunna genomföra investeringsplanen med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egen finansiering och upplåning. Investeringar och reinvesteringar i till exempel trafikinfrastruktur, idrottsanläggningar och verksamhetsfastigheter genererar inga direkta intäkter för staden, utan är ökade drift- och kapitalkostnader. En målsättning är därför att på längre sikt åstadkomma en hög grad av egenfinansiering av investeringarna. Stadens ersättningsinvesteringar ska finansieras med egna medel. Det innebär att ersättningsinvesteringarna kan genomföras utan att stadens ekonomi belastas av räntekostnader.

Lönsamma lånefinansierade investeringar som genererar intäkter som även täcker kostnaderna för drift, avskrivningar och ränta belastar inte resultaträkningen sett över en längre period. Investeringarna och nyupplåningen kommer dock att ha en negativ påverkan på stadens finansiella ställning och soliditet. I och med att stadens kreditbetyg, upplåningskostnad, och på sikt låneutrymme, är beroende av att staden kan uppvisa starka finansiella nyckeltal är det därför viktigt att prioritera även bland lönsamma investeringar.

INVESTERINGSNIVÅ, KAPITALKOSTNADER OCH FINANSIERING

Stadens investeringar leder till årliga drift- och kapitalkostnader som i flera fall överstiger beräknade inkomster/intäkter från investeringarna. Dessutom tillkommer ökade driftkostnader för nya gatu- och parktytor, idrottsanläggningar, bibliotek med mera. För att stadens ekonomi ska vara långsiktigt hållbar och för att utrymmet för befintlig verksamhet och andra angelägna behov inte ska behöva begränsas, har kommunfullmäktige fastställt att kapitalkostnadernas andel av nettodriftkostnader, inklusive kapitalkostnader, långsiktigt inte ska överstiga 7,0 procent. Investeringsnivån måste därför anpassas till en långsiktigt hållbar nivå utifrån de finansiella förutsättningarna. Kommunkoncernens investeringar finansieras med internt tillförda medel från den löpande verksamheten, försäljningsinkomster och utökad/ny upplåning. Ökad grad av lånefinansiering inom kommunkoncernen påverkar såväl kommunkoncernens som stadens soliditet negativt eftersom all upplåning sker genom stadens försorg. En viktig förutsättning för att Stockholm ska kunna genomföra investeringsplanen med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egen finansiering och upplåning. Staden bör

därför sträva efter att realisera de markvärden som skapas genom planläggning av tidigare oattraktiva områden.

NÄMNDERNAS INVESTERINGAR

Merparten av stadens investeringar är i infrastruktur som gör det möjligt att bygga bostäder. Underlag från nämnderna för kommande år visar en fortsatt hög investeringstakt. Nämnderna har i underlag för budget 2015 beskrivit och prioriterat större planerade investeringsprojekt utifrån de beslutskriterier som ingår i investeringsstrategins beslutsstöd. Syftet är att visa de ekonomiska konsekvenserna och koppla dem till stadens verksamhetsmål och översiktsplan. Nämndernas planerade investeringsprojekt är grunden till den investeringsplan för stadens nämnder som fastställs i denna budget (se bilaga 3).

Exploateringsnämnden redovisar höjda investeringsnivåer för att uppnå kommunfullmäktiges mål om att planera för 140 000 bostäder fram till år 2030. Stadens satsning på stadsutvecklingsstrategin ”fortsätta stärka centrala Stockholm” bedöms dock ha goda förutsättningar att resultera i lönsamma projekt. De undantag som finns är projekt med stora infrastrukturella utgifter, där kommunfullmäktige har fattat beslut om genomförande av bland annat Slussen och stadsutvecklingsområdet Hagastaden.

BOLAGENS INVESTERINGAR

Stockholms stad är en av landets största fastighetsägare och majoriteten av stadens fastigheter förvaltas av bolag inom koncernen Stockholms Stadshus AB. Stadens bolag har mot denna bakgrund genomfört omfattande investeringsprogram under de senaste sju åren. Bolagen har i genomsnitt satsat 8,5 mdkr per år i nyproduktion och upprustning av bostäder, skolor, äldreboende och infrastruktur. Detta har varit möjligt genom stadens finansiella stabilitet, vilket är en effekt av de försäljningar som stadens bolag genomfört under senare år.

Stockholms starka befolkningstillväxt fortsätter. För att klara bostadsförsörjningen har stadens mål om 100 000 bostäder höjts med ytterligare 40 000 fram till år 2030. Stadens bostadsbolag kommer att vara en viktig del i detta arbete. För åren 2015-2017 beräknas antalet påbörjade lägenheter till cirka 5 000. Nyproduktionsplanerna kommer att revideras utifrån ökade ambitioner, med ca 2 000 lägenheter.

Bolagskoncernens planerade investeringar för de närmsta tre åren, 2015 – 2017, uppgår till närmare 34 mdkr. Bostadsbolagen står för drygt 50 procent av bolagskoncernens investeringsvolym, vilket motsvarar 18 mdkr. Av dessa avser 11,5 mdkr strategiska investeringar med fokus på nyproduktion av bostäder. De planerade investeringsvolymerna kommer att utökas utifrån ökade målsättningar för nyproduktion.

En förutsättning för att Stockholm ska kunna expandera är att infrastrukturen utvecklas. Flera bolag inom koncernen svarar för viktiga strategiska funktioner för staden och Stockholmsregionen inom bl.a. infrastrukturområdet. Under den kommande perioden redovisar Stockholm Hamn och Stockholm Vatten en utökad investeringsvolym.

MEDFINANSIERING

För att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm är staden medfinansierare i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt. De projekt som pågår är Norra Länken, Citybanan, Trafikplats Lindhagensgatan samt överdäckning av E18 vid Tensta och Rinkeby. Under åren 2015–2017 kommer staden att göra utbetalningar till projekten med cirka 100–400 mnkr per år.

Stockholmsförhandlingen om utbyggnad av tunnelbanan slutfördes i december 2013. Stadens åtagande för medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan uppgår enligt överenskommelsen till 2 950,0 mnkr i 2013 års prisnivå. Utbetalningarna under planeringsperioden 2015–2017 beräknas uppgå till cirka 300 mnkr per år för tunnelbaneutbyggnaden. Totalt beräknas kvarvarande beslutade åtaganden för staden

sammanlagt uppgå till 7,9 mdkr. Utbetalningarna om totalt cirka 400–700 mnkr per år till medfinansiering minskar det kassaflöde som finns att tillgå för finansiering av stadens egna investeringar.

LOKALER

Nämnder och bolagsstyrelser ska i första hand hyra lokaler av staden eller stadens egna fastighetsbolag. Stadens nämnder och bolag ska söka effektiva lokaler. Det är viktigt att staden bidrar till att säkerställa arbetsplatser även i ytterstaden. Ett arbete pågår med att flytta facknämnder och bolag från innerstaden till ytterstaden. Bolagen ska i nära samverkan med staden, och med koncernnyttan i fokus, underlätta lokal-effektiviseringar, omstrukturering och avveckling. SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska erbjuda kostnadseffektiva lösningar. Stadens verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna, area- och energieffektiva lokaler. Det finns en stor potential i det befintliga lokalbeståndet. Staden behöver utveckla och effektivisera utnyttjandet av befintliga lokaler samt förbättra samarbetet med näringslivet och externa utförare. Via markanvisning/försäljning av mark, planprocessen, rationellt och optimalt byggande med mera finns möjlighet att påverka situationen.

För att underlätta planeringen för nya kommunala verksamhetslokaler och bostäder tas modeller på flexibelt byggda lokaler och bostäder fram av SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB, i samarbete med berörda nämnder och kommunstyrelsen. Där det är möjligt kommer utförande enligt modellerna att rekommenderas.

En strategisk fråga är att behovet av olika verksamhetslokaler, till exempel förskolor och bostäder för personer med funktionsnedsättning, kan tillgodoses i samband med byggprojekt till rimliga villkor. I samband med plan- och markanvisningsprocessen ska förekomsten av sådana lokaler fortlöpande redovisas under projektets gång. Detta arbete underlättas så att berörda nämnder kan lämna besked om vilka behov som finns så tidigt som möjligt. Inriktningen är att hyresavtal ska baseras på marknadshyra och långa inledande hyrestider. Vid köp av bostadsrätter är inriktningen att detta ska ske till självkostnad. I samband med större bostadsexploateringsprojekt ska berörda nämnder pröva om projekten kan innehålla en andel om minst 5 procent lägenheter för särskilt boende, med prioriterad inriktning på boenden för personer med funktionsnedsättningar.

Stadens bostadsbolag har en central roll för att klara målet om fler bostäder och svarar för en stor del av utbyggnaden av nya lägenheter i Stockholm. I samband med denna utbyggnad behöver ofta olika verksamhetslokaler integreras i bostadsprojekten. Exempel kan vara förskolor och gruppboende.

Delar av stadens fastighetsbestånd för särskilt boende för äldre är ålderstiget och har restriktioner och klarar inte dagens krav på standard, arbetsmiljö med mera. De är inte heller alltid möjliga att bygga om till rimliga villkor. Viss nybyggnation kommer därför att krävas. I samband med olika stadsutvecklingsprojekt är det lämpligt att pröva att bygga nya, ändamålsenliga och flexibla äldreboenden som är anpassade för framtiden och som motsvarar de önskemål och behov som väntar.

Respektive stadsdelsnämnd eller region kan inte tillgodose alla de olika behov och önskemål om äldreboende som efterfrågas. Valfrihetssystemet och erfarenheterna från den centrala köhanteringen ökar behovet av samordning på en stadsövergripande nivå.

Stadsdelsnämnderna/regionerna ska årligen i samband med arbetet med underlag för budget ta fram ett per region gemensamt underlag till åtgärder för att klara behovet av vård- och omsorgsboende på kort och lång sikt. Arbetet samordnas av äldrenämnden. Äldrenämnden ska därefter tillsammans med kommunstyrelsen bearbeta förslagen ur ett stadsövergripande perspektiv och lämna konkreta förslag på åtgärder och inriktning på kort och lång sikt. Arbetet med denna äldreboendeplanering samordnas av en styrgrupp som leds av kommunstyrelsen.

Nämndernas löpande beslut om större förändringar av stadens särskilda boenden gällande omstrukturering till annan boendeform och/eller omstrukturering av sådan boendeform, ska vara i enlighet med den övergripande äldreboendeplaneringen. Till stöd för stadens äldreboendeplanering har äldrenämnden en referensgrupp. För att säkerställa även mindre projekt eller förändringar som rör stadens samlade resurser för särskilt boende ska all omstrukturering/avveckling/ändrad inriktning av lägenheter för äldreboende och korttidsvård underställas referensgruppen för yttrande.

Det tillfälliga bidraget för kostnader som uppstår för tomgångshyror i samband med omvandling av servicehus kvarstår 2015. Nämnderna kan få bidrag för omstrukturering.

I bokslut har medel avsatts för kostnader i samband med ny-, om- och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre. Bidraget är under avveckling. Bidrag beviljas tills dess medlen är förbrukade.

I bokslut har medel avsatts för kostnader i samband med nybyggnad av grupp- och servicebostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning.

Utbyggnaden av förskolor fortsätter i hög takt. Staden ska även underlätta omstrukturering av befintliga förskolor som kan behöva ersättas med nya och mer ändamålsenliga lokaler. Det stimulansbidrag som tidigare kunnat sökas för utbyggnad av förskolor finns kvar även 2015.

Direktiv till nämnderna och bolagsstyrelserna

Styrning och uppföljning

Budgeten är upprättad i balans och finansierad. Nämnderna ska rymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Eventuella kostnadsökningar finansieras genom omprioriteringar inom nämndens budget. I nämndernas budget har endast kostnader för den egna verksamheten budgeterats. Omslutningsförändringar till följd av köp och försäljning av tjänster mellan olika nämnder ska beräknas och redovisas till kommunstyrelsen i samband med nämndens budget/verksamhetsplan för 2015.

För varje verksamhetsområde finns mätbara mål och indikatorer samt aktiviteter angivna. Dessa kompletteras av basnyckeltalen som redovisas till kommunfullmäktige. Ett förtydligande av styrmodellen ILS och begreppsdefinitioner framgår av bilaga 9. För att kunna analysera och bedöma måluppfyllelsen kommer kommunstyrelsen att följa upp målen genom de utvalda indikatorerna och aktiviteterna. Indikatorerna redovisas per mål i bilaga 5. Indikatorer och aktiviteter anges även under respektive verksamhetsområde och nämnd. Uppföljning av indikatorer ska ske i samband med tertiärrapporter och årsredovisning. Uppföljningsmodellen och indikatorerna kommer att vidareutvecklas under planperioden.

Nämnder och bolagsstyrelser ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställa verksamhetsspecifika och uppföljningsbara mål för sina verksamhetsområden. Därutöver ska nämnder och bolagsstyrelser utforma de indikatorer som krävs för att kunna följa upp sina verksamhetsspecifika mål och åtaganden.

Nämnderna ska i sin planering fokusera på att målen är uppföljningsbara och mätbara samt i uppföljningen förstärka resultatredovisning, analys och utvärdering av den egna verksamheten. Programmet för kvalitetsutveckling gäller alla nämnder och bolag och betonar vikten av att utveckla analysen av verksamheternas resultat samt vikten av att alla nämnder och bolag arbetar mer systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på resultat och verksamhetsutveckling.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta i enlighet med stadens ledningssystem, ILS, och i den webbaserade ILS-webben för uppföljning av kommunfullmäktiges mål. För att förenkla och förtydliga stadens styrdokument kommer översynen av dessa att fortsätta under 2015. Uppföljningen ska ske i det webbaserade planerings- och uppföljningssystemet. Stadsövergripande styrdokument redovisas i bilaga 10.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med att verksamhetsplanen upprättas utarbeta en internkontrollplan. Planerna ska utarbetas utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. För att kunna bedöma risken för att staden inte når kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, ska nämnder och bolagsstyrelser upprätta en risk- och väsentlighetsanalys för dessa mål. I riskanalysen ska även åtgärder för att minimera riskerna redovisas.

Nämnderna ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig inom verksamheten. Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över nämndernas interna kontroll. Kommunstyrelsen respektive styrelsen för Stockholms Stadshus AB har i uppdrag att följa upp att nämnder och bolagsstyrelser följer ILS. Kommunstyrelsen respektive Stockholms Stadshus AB får även i uppdrag att följa upp nämnders och bolagsstyrelsers effektivitet. Kommunstyrelsen ska samordna och följa upp att kvalitetsjämförelser tas fram och publiceras för samtliga verksamhetsområden. Jämförelserna ska göras både inom staden och mellan andra organisationer.

Skattesats

För år 2015 föreslås att en kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17,68 per skattekrona.

För år 2015 föreslås en utdebitering av begravningsavgiften med 7,5 öre per skattekrona.

Stockholm den 12 november 2014

Karin Wanngård

Resultatbudget

| Mnkr | Budget 2014 | Budget 2015 | Plan 2016 | Plan 2017 |
|--|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Verksamhetens intäkter | 7 720,1 | 7 478,0 | 7 548,4 | 7 653,4 |
| Verksamhetens kostnader (-) | -42 789,1 | -44 243,2 | -44 202,6 | -44 230,0 |
| Avskrivningar (-) | -898,0 | -994,5 | -1 077,5 | -1 257,4 |
| Central medelsreserv (-) | | | | |
| Oförutsedda behov | -701,9 | -735,3 | -735,3 | -735,3 |
| Prestationsreserv | -783,4 | -882,2 | -1 469,1 | -2 031,8 |
| Anslagsfinansierad del av pensioner/arbetsgivaravgifter | -733,6 | -748,6 | -745,0 | -762,0 |
| Verksamhetens nettokostnader | -38 185,9 | -40 125,8 | -40 681,1 | -41 363,1 |
| <i>Relativförändring</i> | | 5,1% | 1,4% | 1,7% |
| Skatter | 37 029,0 | 40 226,3 | 42 201,4 | 44 227,0 |
| Begravningsavgift | 139,1 | 170,3 | 179,0 | 187,6 |
| Inkomstutjämning | -1 407,9 | -1 616,3 | -1 698,8 | -1 781,0 |
| Kostnadsutjämning | -4,8 | -230,0 | -232,6 | -235,1 |
| Regleringspost | 194,5 | 82,6 | -171,1 | -425,5 |
| Införandebidrag | 600,3 | 180,0 | 0,0 | 0,0 |
| Fastighetsavgift | 1 071,8 | 1 100,3 | 1 100,3 | 1 100,3 |
| LSS-utjämning | -858,5 | -988,5 | -999,6 | -1 010,3 |
| Finansiellt resultat (exkl. utdelning) | 216,0 | 198,2 | 155,1 | 170,7 |
| Utdelning Stockholm Stadshus AB | 1 000,0 | 1 000,0 | 600,0 | 600,0 |
| Utdelning AB Fortum Värme Holding | 200,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Disposition/avsättning begravningsfond | 0,2 | 3,0 | -13,7 | -24,3 |
| Disposition/avsättning renhållningsfond | 6,3 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Summa finansiering | 38 186,0 | 40 125,9 | 41 119,9 | 42 809,4 |
| <i>Relativförändring</i> | | 5,1% | 2,5% | 4,1% |
| Förändring av redovisat eget kapital | 0,1 | 0,1 | 438,8 | 1 446,3 |

Investeringsplan

| Mnkr | Budget 2014 | Budget 2015 | Plan 2016 | Plan 2017 |
|--|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Investeringsutgifter | -5 986,2 | -6 767,7 | -7 363,6 | -6 786,9 |
| Investeringsinkomster | 733,3 | 633,8 | 843,8 | 650,3 |
| Centralt redovisade investeringsmedel (-) | - 350,0 | - 530,0 | - 550,0 | - 610,0 |
| Nettoinvesteringar (-) | -5 602,9 | -6 663,9 | -7 069,8 | -6 746,6 |
| Finansiering investeringsplan | | | | |
| Förändring av eget kapital | 0,1 | 0,1 | 438,8 | 1 446,3 |
| Avskrivningar | 898,0 | 994,5 | 1 077,5 | 1 257,4 |
| Försäljningsinkomster | 200,0 | 200,0 | 200,0 | 200,0 |
| Upplåningsbehov | 4 504,8 | 5 469,3 | 5 353,5 | 3 842,9 |
| Summa finansiering investeringsplan | 5 602,9 | 6 663,9 | 7 069,8 | 6 746,6 |
| Netto | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |

Koncernen Stockholms Stadshus AB

Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. Bolaget är moderbolag i en koncern som består av 16 aktiva dotterbolag eller underkoncerner samt två intressebolag. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och direktiv. Bland kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning samt att utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag.

Koncernstyrelsen ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Koncernen Stockholms Stadshus AB omfattar bolag inom bostadsförsörjning, infrastruktur såsom vattenreningsverk, fjärrvärme och ledningssystem, fiberkanalisation, parkeringsanläggningar, hamnverksamhet och skolor samt även kultur och besöksnäring genom teater- och kulturverksamhet, arenor och mässfastigheter.

Koncernen ska under perioden prioritera investeringar som är nödvändiga för en snabbt växande stad. Takten i bostadsbyggandet ska öka och fokus ligga på hyresrätter med rimliga hyror. De allmännyttiga bostadsbolagen ska fördubbla sitt bostadsbyggande och utförsäljningen av hyresrätter upphöra. Vidare ska koncernen se till att nödvändiga investeringar genomförs inom bland annat infrastruktur, förskole- och skollokaler, matavfallsinsamling och fibernät. Bolagen ska också vara öppna för förvärv av projekt- och hyresfastigheter i syfte öka antalet hyresrätter i bostadsbolagen.

Under kommande år fortgår och förstärks bolagens medverkan i stadens ytterstadssatsningar. De flesta bolag medverkar i olika former i dessa projekt, dels genom upprustning och utveckling av bostäder, skolor, äldreboenden samt dels i utveckling av nya arbetsplatser i ytterstaden. Koncernen medverkar också genom infrastrukturbolagen till ytterligare utbyggnad av vatten- och fibernät.

Staden ska ha en aktiv fastighetsförvaltning och utveckla fastighetsbestånden långsiktigt för att nå en bättre struktur när det gäller standard, geografiskt läge och åldersfördelning. Stockholms Stadshus AB ska vidare bidra till en översyn av stadens fastighetsbestånd.

Bolagen ska genom sina befintliga miljöprogram, policies och handlingsplaner bidra till att uppnå målen i stadens miljömål och färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm. Bolagen ska bidra till målet om att stockholmarnas utsläpp av växthusgaser ska minska till 2,3 ton koldioxidekvivalenter till 2020. Stockholms Stadshus AB ska även se till att bolagen arbetar enligt stadens riktlinjer för förnybar energiproduktion, som är under utarbetande.

Staden har påbörjat en utökad insamling av matavfall från såväl privathushåll som storhushåll. Arbetet för ett mer hållbart Stockholm kommer att intensifieras under perioden och stadens bolag ska arbeta för att nå 70 procent insamling av matavfall till 2020. Under 2014 överfördes stadens avfallshantering till Stockholm Vattenkoncernen. Det nya bolaget inom Stockholm Vattenkoncernen har i uppdrag att säkerställa att det kommunala uppdraget om avfallshantering tas om hand och ska bidra till en effektivare avfallshantering och ökad tillgång på biogas i regionen.

Stockholms Stadshus AB ska kontinuerligt följa större investeringsprojekt med särskilt fokus på projekt med långsiktiga effekter för stadens tillväxt och ekonomi, däribland utvecklingen i Globenområdet, större hamninvesteringar och stadsutvecklingsprojekt så som Söderstaden.

Stockholms Stadshus AB och dotterbolagen ska utarbeta en CSR-strategi för hur de i verksamheten och vid investeringar kan bidra till en positiv samhällsutveckling och en sammanhållen stad. Detta ska bland annat syfta till att minska arbetslösheten i grupper långt ifrån arbetsmarknaden, skapa social sammanhållning och bidra till lokalsamhället. De allmännyttiga bostadsbolagen ska inom ramen för detta arbete arbeta fram en tolkning av bolagens allmännyttiga syfte. Strategin ska implementeras i bolagen och formuleras som krav i upphandlingar. Utgångspunkten för upphandlingar i Stockholms Stadshus AB och dotterbolagen ska vara stadens upphandlingspolicy, som kommer att revideras under 2015.

Stockholms Stadshus AB ska också studera goda exempel från andra kommuner där kommunala bolag testat nya sätt att organisera sig för att bidra till en positiv samhällsutveckling, bland annat genom att anställa personer långt ifrån arbetsmarknaden och ta ansvar för lokalområdet. Under året ska koncernen se över behoven och möjligheterna att testa liknande modeller i Stockholm.

AB Familjebostäder har i samråd med AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomfört en förstudie av ett byte av det gemensamma fastighetssystemet FASAD. En upphandling av ett nytt koncerngemensamt fastighetssystem (VERA) bedöms kunna ske under perioden.

Det nya regelverket för redovisning, K3, *Årsredovisning och koncernredovisning BFNAR 2012:1* tillämpas från och med år 2014. Bolagens resultatnivåer och investeringsbudgetar för åren 2015-2017 är beräknade i enlighet med de nya redovisningsprinciperna.

Koncernstyrelsen ska vid behov besluta om en extra stämma under hösten 2015 då den slutliga koncernutdelningen fastställs.

Stockholms Stadshus AB:s avkastningskrav för bostadsbolagen ska sättas utifrån ett allmännyttigt syfte och vara affärsmässiga.

Bolagets ägardirektiv:

- leda arbetet med att ta fram en plan för hur de kommunala bostadsbolagen ska fördubbla sitt bostadsbyggande till 2017. Detta ska samordnas med berörda nämnder och bolag
- svara för koncernens övergripande utveckling, strategiska planering, löpande ekonomisk kontroll och uppföljning
- Stockholms Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen ta fram en genomförandestrategi för att nå målet om 40 000 nya bostäder till 2020
- Bolagskoncernen, med ledning av moderbolaget, ska aktivt delta i samordningen i tidiga skeden med berörda nämnder så att strategiska stadsutvecklingsprojekt sker på ett effektivt och synkroniserat sätt
- styra finansiella resurser på ett för ägaren och koncernen optimalt sätt
- leda och följa upp arbetet med en ökad energieffektivisering och återvinning inom koncernens fastighetsbolag
- verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär
- bidra till en aktiv fastighetsförvaltning inom stadens bolag
- utveckla samspelet mellan ägaren, koncernledningen och dotterbolagen avseende verksamheternas resultat och budgethållning, effektivitet och kvalitet
- utveckla effektivare styrformer genom ökad målstyrning mot ägarkraven

- fortlöpande pröva möjligheterna att tillsammans med fastighetsbolagen överföra fastigheter mellan bolag som ur ett nyttjandeperspektiv bör utvecklas för annat ändamål, exempelvis till bostäder
- Stockholms Stadshus AB ska i samarbete med kommunstyrelsen göra en översyn av förvaltningen av stadens verksamhetsfastigheter avseende gränsdragningsfrågor för drift, underhåll och investering
- fortsätta utreda möjligheterna till en ytterligare samordning av stadens kommersiella fastigheter tillsammans med bostadsbolagen, S:t Erik Markutveckling AB, kommunstyrelsen och fastighetsnämnden
- följa och driva bolagskoncernens investeringar i den blivande Söderstaden
- kontinuerligt följa större investeringsprojekt med särskilt avseende på långsiktiga effekter för stadens tillväxt och ekonomi
- ansvara för bevakning och samordning av ägarintresset i de bolag där staden är delägare
- följa utvecklingen av kostnadseffektiviseringar inom samtliga dotterbolag
- särskilt följa bolagens ekonomi avseende bostadsbyggande och upprustning
- ta fram en CSR-strategi för koncernen och bolagen för deras möjligheter till en positiv samhällsutveckling och en sammanhållen stad
- ställ sociala krav i större upphandlingar och investeringar inom koncernen, utifrån stadens upphandlingspolicy
- Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen förbereda utvecklingen av oljeverksamheterna Loudden
- bolaget ska ta fram en plan tillsammans med Fortum för att trygga Stockholms framtida fjärrvärme, utifrån målsättningen att kolkraftverket KVV6 ska utvecklas
- Samordning av insatser i händelse av kris

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|---|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo | Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter samt Bostad Först-lägenheter via Bostadsförmedlingen (loF) | 400 | 450 | 500 |
| | Antal färdigställda studentbostäder | 600 st | 1 300 st | 1 600 st |
| | Antal påbörjade bostäder | 5 000 st | 5 000 st | 7 000 st |
| | Antal påbörjade hyresrätter | 1 500 st | 1 500 st | 2 000 st |
| | Nöjdhet bland stadens bostadsbolags hyresgäster | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel m2 area som energieffektiviserats vid större ombyggnad | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|--|---|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| | Energianvändning per m2 | 160 kWh | 155 kWh | 155 |
| | Mängd/andel matavfall som stadens invånare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| 3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm | Antal företag som staden har lotsat | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |
| | Antal nystartade företag | öka | öka | öka |
| | Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet | 71 | 72 | 73 |
| | Företagens nöjdhet med bemötandet | 72 | 73 | 74 |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar | Administrationns andel av de totala kostnaderna | minska | minska | minska |
| | Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Nämndens prognossäkerhet T2 | +/- 1 % | +/- 1 % | +/- 1 % |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| 4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande | Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |

| | | | | |
|---|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| | Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Bostadsbolagen

Gemensamt för de tre bolagen

MÅL

De kommunala bostadsbolagens huvudsakliga uppgift är att bygga och förvalta goda bostäder och därmed bidra till stadens bostadsförsörjning. I sitt bestånd ska bolagen äga bostäder som kan efterfrågas av alla stockholmare. Bolagen utgör en stor del av stadens och stockholmarnas samlade förmögenhet och måste därför skötas på ett allmännyttigt och affärsmässigt sätt som kommer alla stockholmare till del. Bolagen har också en viktig uppgift att fylla avseende positiv stadsutveckling i de stadsdelar där de äger stora bestånd. Detta ska ske både genom ett socialt ansvarstagande i enlighet med ägarens direktiv samt genom fysiska åtgärder. Miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiv ska tillämpas i nyproduktion och förvaltning. Bolagen ska aktivt arbeta mot segregation.

BOLAGEN SKA

- dubblera nuvarande nyproduktionstakt till 2017
- arbeta för att hålla nere produktionskostnaderna i nyproduktion
- utveckla metoder för innovativa lösningar för billigare byggande och tillfälliga bostäder
- ta hänsyn till olika typer av familjekonstellationer och boendeförhållanden vid planerandet av nya bostäder
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- verka för att en ny modell för hyressättning av förenings- och kulturlokaler tas fram
- aktivt verka för fler hyresbostäder som unga, studenter och andra grupper med svag ställning på bostadsmarknaden har råd att efterfråga
- bolagen ska tillsammans med övriga aktörer på bostadsmarknaden bidra till en mer transparent och systematiserad hyressättning i Stockholms stad
- se över godkännandekraven i samband med inflyttning
- erbjuda möjlighet till så kallade kompiskontrakt
- verka för att stärka sin ställning i stadsdelar där andelen allmännyttiga bostäder är låg
- inte avyttra sitt bestånd genom ombildning eller försäljning
- aktivt arbeta för energieffektivisering av beståndet och fokusera på klimatsmarta bostäder, bl.a. genom installation av solceller på tak och gröna vertikala trädgårdar
- öka användningen av förnybar energi
- förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar
- arbeta för att bolagen når 70 procent matavfallsinsamling till 2020
- stärka boendeinflyttandet
- aktivt arbeta för en hög kvalitet i löpande drifts- och underhållsarbete, liksom i servicen gentemot hyresgästerna
- rusta upp på ett varsamt sätt utifrån fastigheternas tekniska behov och garantera hyresgästerna information och inflyttande i samband med renovering

- fortsätta arbetet för att minska antalet avhysningar, särskilt av barnfamiljer, genom samarbete med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och landstinget
- bidra till stadens mål om att förmedla 400 nya tränings- och försökslägenheter samt Bostad Förstlägenheter per år
- ta ett stort ansvar för det bostadsbehov som uppkommer för kvinnor som utsätts för våld i hemmet
- utreda möjligheterna att genomföra enklare åtgärder för att öka tillgängligheten så att äldre ska ha möjlighet att bo kvar hemma längre och underlätta för äldre eller personer med funktionsnedsättning att byta till en lägenhet i entréplan eller till hus med hiss
- i samråd med berörda nämnder inventera möjligheten att omvandla befintliga byggnader till grupp- och servicebostäder, samt underlätta tillskapandet av bostäder för personer med funktionsnedsättning
- fortsätta tillgänglighetsanpassningen av fastigheterna
- planera för nya seniorbostäder i hyresrättsform
- arbeta för att stärka ytterstadsområden genom satsningar på centrum, upprustningar, socialt ansvarstagande, ett bättre utnyttjande av befintliga lokaler, samt nyproduktion av bostäder
- ta fram en strategi för ett bättre utnyttjande av befintliga lokaler
- samarbeta med övriga berörda bolag och nämnder samt privata aktörer och ta fram utvecklingsplaner för centrumanläggningarna i ytterstaden utifrån deras olika förutsättningar
- bolagen ska ansöka om medlemskap i SABO och tills vidare stå kvar i Fastighetsägarföreningen i Stockholm
- fortsätta arbetet med att öka effektiviteten med fokus på kärnverksamheten och förbättrade driftsresultat
- upprätta sociala bokslut som underlag till mål och avkastning
- i samverkan med kommunstyrelsen och Stadshus AB se över resultatkraven för bostadsbolagen under 2016 och 2017
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Förslag till resultatkrav | Svenska Bostäder | | | Familjebostäder | | | Stockholmshem | | |
|-----------------------------------|------------------|------------|------------|-----------------|------------|------------|---------------|------------|------------|
| | 2015 | 2016 | 2017 | 2015 | 2016 | 2017 | 2015 | 2016 | 2017 |
| Underliggande resultatkrav | 300 | 375 | 425 | 339 | 352 | 401 | 330 | 350 | 400 |
| Stadsutveckling Järva | -150 | -175 | -175 | | | | | | |
| Resultat efter finansnetto | 150 | 200 | 250 | 339 | 352 | 401 | 330 | 350 | 400 |

UPPDRAG

Den omfattande bostadsbristen utgör en begränsning för både staden och stockholmarna. Under den kommande mandatperioden ska taktiken i bostadsbyggandet därför öka och byggandet av energieffektiva hyresrätter med rimliga hyror särskilt prioriteras. De allmännyttiga bostadsbolagen ska ta ett större ansvar för byggandet av nya hyresbostäder genom att fördubbla sitt bostadsbyggande. På sikt ska de bygga 2 500–3 000 nya hyresbostäder per år.

Stadens bostadsbolag ska särskilt prioritera byggandet av hyresbostäder som unga, studenter och andra grupper med svag ställning på bostadsmarknaden har råd att efterfråga. Samtidigt ska bolagen sänka bygg- och produktionskostnaderna i övrig nyproduktion i syfte att få ner hyreskostnaderna. Trösklarna till bostadsmarknaden ska sänkas genom en modernisering av bolagens godkännandekrav i samband med inflyttning. Bolagen ska även erbjuda möjlighet till så kallade kompiskontrakt, vilket innebär att hyreskontrakt ska kunna delas mellan flera hyresgäster och inkomster räknas samman i syfte att dessa ska

passera inkomstkraven. I väntan på att mark ska exploateras ska bostadsbolagen ges möjlighet att sätta upp tillfälliga bostäder för unga och studenter.

Lagen (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag klargör kommunernas rätt att driva allmännyttiga bostadsbolag. Lagen anger dock att detta ska ske under former som inte sneddriver konkurrensen. Staden som ägare kan därför inte finansiera eventuella underskott i bolagen med skattemedel. Vidare ska bolagen bedrivas med ett allmännyttigt syfte och enligt affärsmässiga principer, vilket innebär att dessa ska åläggas normala avkastningskrav som är jämförbara med motvarande långsiktiga aktörer på marknaden. Avkastningskraven ska dock ta hänsyn till att bolagen är underordnade särskild lagstiftning, såsom ett lagstadgat krav på att erbjuda boendeinflytande och inflytande för hyresgäster i bolagen. Avkastningskraven ska ställas på bolagsnivå, vilket innebär att kraven kan variera mellan olika verksamhetsgrenar och satsningar.

Stadens bostadsbolag bär ett särskilt ansvar för att i det långsiktiga arbetet utveckla ytterstaden och skapa goda boendemiljöer för alla stockholmare. Byggkompetensen hos bolagen ska öka genom att den egna kompetensen på området stärks samtidigt som man bör titta på möjligheten att utreda förutsättningarna för att starta ett byggbolag. Som en del av arbetet för att stärka den regionala bostadsförsörjningen ska bolagen intensifiera samarbetet med andra aktörer och allmännyttiga bostadsbolag.

Bostadsbolagen ska aktivt medverka till att utveckla ytterstaden och säkerhetsställa en god tillgång till mötesplatser, kultur och offentlig samt kommersiell service i alla delar av staden. Hyresgäster och övriga boende i berörda stadsdelar ska ges möjlighet till ett aktivt inflytande i stadsutvecklingsarbetet. Bolagen ska eftersträva att nyproduktion och upprustning uppnår en hög arkitektonisk kvalitet, samtidigt som hyresgästerna ska garanteras inflytande över grad av standardhöjning i samband med upprustning och energieffektiviseringar. Samtidigt bör man bygga mer klimatanpassat som exempelvis att bygga mer i trä. Bostadsanpassningar för personer med funktionsnedsättning ska återställas efter renoveringar. Bolagen ska verka för att minska antalet avhysningar och vräkningar av barnfamiljer ska aktivt förebyggas.

AB Svenska Bostäder

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser.

Hyresgästerna ska erbjudas boendeinflytande och inflytande i bolaget. Vidare ska hyresgästerna kunna påverka grad av standardhöjning i samband med upprustning. Bolaget bär ett särskilt ansvar för stadens nordvästra delar där boendes inflytande över sin närmiljö ska stärkas. Dotterbolaget AB Stadsholmen äger och förvaltar fastigheter av stort kulturhistoriskt värde. Bolaget ska därför förena kulturarvet med ett socialt ansvarstagande med en långsiktig affärsmässighet beräknad på företagsnivå. En ny modell för hyressättning för förenings- och kulturlokaler ska fastställas som inte baseras på marknadspriser. Med hänsyn till bolagets samhällsekonomiska kostnader ska ett socialt bokslut upprättas.

Ägardirektiv för 2015-2017

- aktivt bidra till stadens höjda målsättningar för bostadsbyggandet
- bygga hyresbostäder med hyror som även unga, studenter och andra grupper med svag ställning på bostadsmarknaden har råd att efterfråga
- aktivt arbeta för att utveckla ytterstaden i nära samråd med de boende

- aktivt arbeta med upprustning och energieffektivisering i 1940- och 1950-talsbestånden och miljonprogramsbeståndet
- fortsätta arbetet med att skapa tillfälliga bostäder med korta förmedlingstider riktade till unga och studenter
- aktivt arbeta för att bygga fler studentbostäder till rimlig hyra
- erbjuda hyresgästerna möjlighet att påverka grad av standardhöjning i samband med upprustning
- upprätthålla boendekvaliten och de kulturhistoriska värdena i AB Stadsholmens bestånd
- utreda möjligheten till individuell mätning och debitering av varmvatten
- ta fram en målsättning för effektivare energianvändningen i bostadsbeståndet
- arbeta aktivt för insamling av matavfall

| AB Svenska Bostäder | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|-----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Underliggande resultatkrav | 275 | 300 | 375 | 425 |
| Stadsutveckling Järva | -175 | -150 | -175 | -175 |
| Resultat efter finansnetto | 100 | 150 | 200 | 250 |
| Investeringar, mnkr | 3 035 | 2 645 | 2 395 | 2 155 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål | KF:s årsmål år 2016 | KF:s årsmål år 2017 |
|---|--|-----------------------------|-----------------------------|----------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo | Antal färdigställda studentbostäder | 600 st | 1 300 st | 1 600 st |
| | Antal påbörjade bostäder | 5 000 st | 5 000 st | 7 000 st |
| | Antal påbörjade hyresrätter | 1 500 st | 1 500 st | 2 000 st |
| | Nöjdhet bland stadens bostadsbolags hyresgäster | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel m2 area som energieffektiviserats vid större ombyggnad | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| | Energianvändning per m2 | 160 kWh | 155 kWh | 155 kWh |

| | | | | |
|--|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| | Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

AB Familjebostäder

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Hyresgästerna ska erbjudas boendeflytande och inflytande i bolagen. Familjebostäder ansvarar för att genomföra ett tidigt visionsarbete i Rågsved som en del i bolagets ytterstadsarbete. Visionsarbetet ska utgå från boende, lokala aktörer och fastighetsägare i stadsdelen, och vara ett underlag till stadens planeringsarbete i stadsdelen. En ny modell för hyressättning för förenings- och kulturlokaler ska fastställas som inte baseras på marknadspriser. Med hänsyn till bolagets samhällsekonomiska kostnader ska ett socialt bokslut upprättas.

Ägardirektiv för 2015-2017

- aktivt bidra till stadens höjda målsättningar för bostadsbyggandet
- bygga hyresbostäder med hyror som även unga, studenter och andra grupper med svag ställning på bostadsmarknaden har råd att efterfråga
- aktivt arbeta för att utveckla ytterstaden i nära samråd med de boende

- aktivt arbeta med upprustning och energieffektivisering i 1940- och 1950-talsbestånden och miljonprogrambeståndet
- erbjuda hyresgästerna möjlighet att påverka grad av standardhöjning i samband med upprustning och energieffektivisering
- aktivt verka för byggandet av fler kollektivhus och andra alternativa boendeformer
- utreda möjligheten till individuell mätning och debitering av varmvatten
- ta fram en målsättning för effektivare energianvändningen i bostadsbeståndet
- arbeta aktivt för insamling av matavfall

| AB Familjebostäder | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------|------|-------|-------|-------|
| Resultat efter finansnetto | 250 | 339 | 352 | 401 |
| Investeringar, mnkr | 720 | 1 313 | 1 790 | 1 930 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo | Antal färdigställda studentbostäder | 600 st | 1 300 st | 1 600 st |
| | Antal påbörjade bostäder | 5 000 st | 5 000 st | 7 000 st |
| | Antal påbörjade hyresrätter | 1 500 st | 1 500 st | 2 000 st |
| | Nöjdhet bland stadens bostadsbolags hyresgäster | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel m ² area som energieffektiviserats vid större ombyggnad | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| | Energianvändning per m ² | 160 kWh | 155 kWh | 155 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

| | | | | |
|--|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| | Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

AB Stockholmshem

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Hyresgästerna ska erbjudas boendeinflytande och inflytande i bolaget. Möjligheten att sprida projektet ”Hållbara Hökarängen” samt Skarpnäcksluftet ska studeras under planeringsperioden. En ny modell för hyressättning för förenings- och kulturlokaler ska fastställas som inte baseras på marknadspriser. Med hänsyn till bolagets samhällsekonomiska kostnader ska ett socialt bokslut upprättas.

Ägardirektiv för 2015-2017

- aktivt bidra till stadens höjda målsättningar för bostadsbyggandet
- hyresbostäder med hyror som även unga, studenter och andra grupper med svag ställning på bostadsmarknaden har råd att efterfråga
- aktivt arbeta för att utveckla ytterstaden i nära samråd med de boende
- erbjuda hyresgästerna möjlighet att påverka grad av standardhöjning i samband med upprustning
- bistå Stiftelsen Hotellhem i dess verksamhet och i byggandet av bostäder inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar
- utreda, planera och genomföra en omlokalisering av bolagets huvudkontor till Skärholmen
- utveckla koncept för att bygga nya bostäder med korta förmedlingstider

- utreda möjligheten till individuell mätning och debitering av varmvatten
- ta fram en målsättning för effektivare energianvändningen i bostadsbeståndet
- arbeta aktivt för insamling av matavfall

| AB Stockholmshem | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Resultat efter finansnetto | 300 | 330 | 350 | 400 |
| Investeringar, mnkr | 1 572 | 1 820 | 1 836 | 1 821 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|---|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo | Antal färdigställda studentbostäder | 600 st | 1 300 st | 1 600 st |
| | Antal påbörjade bostäder | 5 000 st | 5 000 st | 7 000 st |
| | Antal påbörjade hyresrätter | 1 500 st | 1 500 st | 2 000 st |
| | Nöjdhet bland stadens bostadsbolags hyresgäster | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel m2 area som energieffektiviserats vid större ombyggnad | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| | Energianvändning per m2 | 160 kWh | 155 kWh | 155 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |

| | | | | |
|---|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| | Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget äger och förvaltar servicehus, vård- och omsorgsboenden, trygghets- och seniorbostäder, LSS-boenden samt temporära studentbostäder. Bolagets huvudsakliga uppgift är att tillhandahålla ett gott och anpassat boende med rimliga hyreskostnader till människor i behov av särskilt stöd. Fastigheterna ska vara välskötta, trygga och tillgängliga och hyresgästerna ska ges möjlighet till aktivt inflytande över sitt eget boende i likhet med stadens övriga bostadsbolag. Bolaget utgör en del av stadens och stockholmarnas samlade förmögenhet och måste därför skötas på ett allmännyttigt och affärsmässigt sätt som kommer stockholmarna till del.

Staden ska erbjuda olika boendeformer som kan anpassas efter individuella behov. Vård- och omsorgsboenden är till för äldre med stora omsorgsbehov. Servicehus har en viktig roll som mellanboende för äldre. Senior- och trygghetsboende är icke biståndsbedömt boende för äldre som inte ersätter servicehus. Behovet av bostäder för äldre med missbruksproblematik och äldre med psykisk funktionsnedsättning behöver tillgodoses. Antal bostäder av olika typ för personer med funktionsnedsättning är eftersatt och ska tillgodoses.

Staden behöver tydliggöra vilka behov olika former av bostäder för äldre ska tillgodose för att höja trygghet och skapa gemenskap. I väntan på en sådan utredning ska inga nya ombyggnader av servicehus till trygghetsboenden påbörjas. En utredning ska också göras om fördelningen av kostnader för exempelvis trygghetsvårdar, åtgärder för att leva upp till myndigheters säkerhets- och arbetsmiljökrav samt för möjligheten att gå tillbaka till tidigare system där kostnader för gemensamhetsytor i LSS-bostäder inte belastar hyresgästerna.

Bolaget ska verka för att pressa hyreskostnaderna och vara återhållsamma med standardhöjningar vid upprustning i syfte att kunna tillhandahålla bostäder som målgruppen har råd att efterfråga. Bolagets

verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av beslut och resursfördelning beroende på kön.

Nya boenden ska i möjligaste mån lokaliseras nära service. I samband med ny- och ombyggnader ska boenden utvecklas mot mer hemliknande och trygga miljöer med enklare övergångar när omsorgsbehovet ökar. Bolaget ska sträva efter att utöka antalet tillagningskök. Ambitionen är att äldre ska kunna bo kvar i omgivande miljö även om boendeformen behöver ändras.

Vidare ska bolaget arbeta med fler boenden enligt modellen ”Rum för hälsa” samt attraktiva och tillgängliga utemiljöer. Dessutom uppmantras bolaget att arbeta med olika ekosystemtjänster i bostadsbeståndet som biodlingar, gröna tak och urban odling. Då det finns stort behov ska Micasa Fastigheter i Stockholm AB, i likhet med övriga nämnder och bolag, vara delaktig i stadens utbyggnad av servicelägenheter för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Ägardirektiv för 2015-2017

- ansvara för att tillhandahålla välskötta, trygga och tillgängliga bostäder med rimliga hyreskostnader till stadens äldre och personer med funktionsnedsättning
- aktivt bidra till att uppfylla stadens bostadslöfte för personer över 85 år
- aktivt verka för att pressa hyreskostnaderna och vara återhållsamt med standardhöjningar i samband med upprustning
- aktivt arbeta för en hög kvalitet i löpande drift och underhåll liksom i servicen gentemot hyresgästerna
- delta i stadens utredning om att tydliggöra funktionen för olika former av bostäder för äldre i syfte att höja trygghet och skapa gemenskap
- delta i den regionala och den samlade planeringen för olika boenden inom bolagets målgrupp
- i samråd med berörda nämnder och bolagsstyrelser fortsätta att anpassa befintligt bestånd till behoven hos målgruppen äldre och personer med funktionsnedsättningar
- tillhandahålla evakueringslägenheter i samband med renovering i bolagets fastigheter
- medverka till att sänka stadens totala kostnader för lokaler och finna kostnadseffektiva lokallösningar
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- aktivt bidra till att nå stadens mål om 70 procent matavfallsinsamling till år 2020
- fortsätta arbetet att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- prioritera brandpreventivt arbete
- i samverkan med kommunstyrelsen och Stadshus AB se över resultatkravet för 2016 och 2017
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Micasa Fastigheter i Stockholm AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|-----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | -125 | 24 | 23 | 25 |
| Avkastning på totalt kapital, % | - | 2,8 | 3,0 | 3,2 |
| Investeringar, mnkr | 374 | 306 | 306 | 281 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo | Antal färdigställda studentbostäder | 600 st | 1 300 st | 1 600 st |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel m2 area som energieffektiviserats vid större ombyggnad | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| | Energianvändning per m2 | 160 kWh | 155 kWh | 155 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |
| | Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |

| | | | | |
|---|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |
| | Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering och förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter, förmedling av lägenheter till stadens bostadsbolags internköer samt förmedling av kategoribostäder såsom student- och trygghetsboenden. Bolaget ska vara ett aktivt instrument i den sociala bostadspolitiken, bland annat genom att integrera förmedlingen med stadens bostadspolitiska ambitioner att minska segregation.

Idag utgör Stockholmsregionen i hög grad en gemensam bostads- och arbetsmarknad. Storstadsregionens infrastruktur skapar goda förutsättningar att bo i en kommun och arbeta i en annan. Det ligger därför i stadens intresse att den som står i Stockholms bostadskö också har möjlighet att hitta en bostad utanför stadens gränser. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB är öppen för alla och redan idag står sökande från hela länet i kö. I de fall det finns intresse från fastighetsägare i kringliggande kommuner ska bostadsförmedlingen därför kunna erbjuda förmedlingstjänster, och därmed också förmedla bostäder i kommuner i Stockholms omnejd.

Ägardirektiv för 2015-2017

- förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid, det vill säga till den kund som har längst kötid och uppfyller fastighetsägarens krav
- utveckla service och tjänster mot kunderna i bostadskön
- utveckla service och tjänster mot fastighetsägare för att säkerställa ett fortsatt gott inflöde av lägenheter och alltid förmedla lägenheter till den tidpunkt fastighetsägaren angett
- skapa en väl fungerande regional marknadsplats för hyresrätter
- informera om bostadsmarknaden i regionen och särskilt planerad och pågående nyproduktion
- informera om stadens satsningar inom ytterstadsarbetet
- i samarbete med Stockholm Business Region AB informera om Stockholm som bostadsort
- fortsätta arbetet med att samordna och utveckla Stockholm Bygger
- undersöka förutsättningarna för att underlätta för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden
- aktivt marknadsföra den gemensamma studentkön mot privata fastighetsägare/förvaltare
- utreda förutsättningarna att samordna stadens interna lokalutbud i bolagssektorn
- bidra i arbetet att effektivt förmedla försöks- och träningslägenheter
- utreda förutsättningarna att sänka köavgiften
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- pröva möjligheterna att upprätta en bytes- och andrahandsförmedling
- utreda möjligheten att skapa ett system av utbyteslägenheter med andra länskommuner för kvinnor som p.g.a. hot inte kan bo kvar i sin hemkommun
- bidra i arbetet med att förmedla minst 400 försöks- och träningslägenheter samt Bostad Först-lägenheter per år och nå nollvisionen för hemlösheten inom fem år
- se över godkännandekraven

- samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etniskt- och könssegregerad bostadsförmedling
- upprätta kö för kollektivhus
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Bostadsförmedlingen i Stockholm AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|------------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Avkastning på totalt kapital, % | - | - | - | - |
| Investeringar, mnkr | 0 | 0 | 0 | 0 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo | Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter samt Bostad först-lägenheter via Bostadsförmedlingen (IoF) | 400 | 450 | 500 |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnden/styrelse | tas fram av nämnden/styrelse | tas fram av nämnden/styrelse |

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens förskole- och skolverksamhet. En attraktiv fysisk arbetsmiljö bidrar till att rekrytera personal och elever. Skolfastigheternas arkitektur ska gestalta skolans centrala ställning i samhället.

Inomhusmiljön i skolor och förskolor är avgörande för elevernas fysiska hälsa och lärande. Problemen med dålig luft måste därför minskas genom fortsatt förebyggande arbete, där inomhusluften mäts vid relevanta tidpunkter. Uppföljning ska även prioriteras och intensifieras för att säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas. SISAB ska även verka för en giftfri miljö i sina fastigheter. Stockholms stad har satt upp ambitiösa mål för att sänka klimatpåverkan. Stadens skolor ska ha låg energiförbrukning och använda el från förnyelsebara källor. Vid nybyggnation ska skolor och förskolor certifieras som miljöbyggnad, lägst nivå silver. I detta ingår en livscykelanalys av byggmaterial för låg miljö- och hälsopåverkan under byggprocessen och efter färdigställande. Vid nyproduktion ska också tillgången till god ljud- och luftkvalitet liksom närhet till gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik prioriteras.

Klotter och skadegörelse måste saneras och åtgärdas snabbt. Hela och rena skoltoaletter är av stor betydelse. SISAB ska även undersöka vad som går att göra för att få bättre akustik och tystare ljudmiljö i skolmatsalar, klassrum och andra skollokaler.

Staden växer och antalet elever ökar kraftigt den kommande perioden. Den stora ökningen kommer att ställa stora krav på bolaget för att klara av den stora utbyggnad som behövs. Det är angeläget att SISAB deltar aktivt i planeringsarbetet för fortsatt utbyggnad av skolor och förskolor. Under perioden planeras för nyproduktion av flera nya skolor och förskolor.

Behovet av verksamhetsanpassningar och därtill hörande modernisering av bland annat installationer ökar. Det nu gällande ramavtalet möjliggör genomförandet av dessa. Arbetet med lednings- och kvalitetsutveckling inom bolaget ska även fortsättningsvis prioriteras. Tillgängligheten både i undervisningen och i den fysiska miljön för elever med funktionsnedsättning ska vara god i Stockholms skolor. Arbetet med att anpassa skolor med bristande tillgänglighet ska fortgå.

SISAB har under 2014 inventerat stadens skolgårdar och utemiljöer och de utvecklas och upprustas där det bedöms nödvändigt. Det är viktigt att skolgårdar har en god luft- och ljudmiljö. Åtgärder ska vidtas för skolgårdar som exempelvis har höga buller- eller partikelnivåer. För att ytterligare främja rörelse och lek får bolaget i uppdrag att ta fram en plan till kommunfullmäktige för hur Stockholms skolgårdar bättre kan rustas för dessa ändamål. Ett sätt att stärka utemiljöerna är att införa lekvärdesfaktorer i syfte att bedöma både befintliga gårdar och gårdar för nyproduktion.

Det är en brist att förskolor och skolor saknar eget tillagningskök. SISAB ska därför utreda möjligheterna att tillföra detta i samband med att fastigheterna renoveras och nya förskole- och skollokaler byggs.

SISAB ska delta i idrottsnämndens och utbildningsnämndens uppdrag och genomföra åtgärder för att tillgängliggöra skolidrottshallar och andra idrottsytor efter skoltid. Även andra typer av skollokaler behöver tillgängliggöras i högre grad än idag för civilsamhället, bland annat för läsläsning efter skoltid. I samverkan ska även berörda parter ta fram en finansieringsmodell för hur de kostnader som detta genererar ska fördelas. SISAB uppmanas även att delta i idrottsnämndens, utbildningsnämndens och fastighetsnämndens uppdrag att ta fram en finansieringsmodell över hur kostnaderna ska fördelas vid anläggandet av konstgräsplaner på skolgårdar. Ambitionen ska vara att få till stånd fler konstgräsplaner och mer tillgänglig idrottsyta.

De fastigheter som SISAB bygger för stadens verksamheter ska byggas flexibelt så att de kan anpassas till olika typer av verksamhet, efter behov och förändras över tid.

Ägardirektiv för 2015-2017

- arbeta med utveckling och förvaltning av förskole- och skollokaler
- tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden verka för kostnadseffektiva, energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar
- delta i arbetet för att utveckla Skärholmen i samarbete med Stockholmshem och Stockholms Stadsteater AB
- delta i planeringen och genomföra utbyggnaden av förskolor och grundskolor för ett växande Stockholm
- se över möjligheten till förvärv av fastigheter som kan omvandlas till skollokaler
- verka för en giftfri skolmiljö i samarbete med Kemikaliecentrum
- tillsammans med utbildningsnämnden se över stadens fritidslokaler och minska trängseln för barn på fritids
- arbeta aktivt för att tillgodose en god inomhus- och utomhusmiljö avseende ljud och luftkvalitet
- utveckla och upprusta stadens skolgårdar och utemiljöer där det bedöms nödvändig
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi i befintligt bestånd och vid nyproduktion
- verka för att fler förskolor och skolor har tillagningskök
- arbeta mot stadens mål för hantering av matavfall
- samverka med idrottsnämnden och utbildningsnämnden för att idrottshallar i största möjliga mån ska planeras vid skolor
- ta fram en plan hur Stockholms skolgårdar bättre kan rustas för att främja idrott och rörelseinriktad lek
- genomföra åtgärder för att tillgängliggöra klassrum, skolidrottshallar och andra idrottsytor utanför skoltid
- inventera möjligheterna att skapa studentlägenheter i vakanta lokaler
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktions-kostnader
- medverka i översynen av stadens verksamhetsfastigheter avseende gränsdragningsfrågor för drift, underhåll och investering
- se över möjligheterna att installera solceller eller plantera grönska på skolbyggnaders tak och fasader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| SISAB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Avkastning på totalt kapital, % | - | - | - | - |
| Investeringar, mnkr | 1 100 | 1 300 | 1 600 | 1 700 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel m2 area som energieffektiviserats vid större ombyggnad | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse | tas fram nämnd/styrelse |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| | Energianvändning per m2 | 160 kWh | 155 kWh | 155 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| | Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Stockholm Vatten AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska med fortsatt tydlig miljöprofil säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm och ombesörja avloppshantering av god kvalitet i området. Produktionen och driften ska ske med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Bolaget ska arbeta aktivt för att kunna öka återvinningen av näringsämnen från avloppshanteringen utan att miljöbelastningen ökar.

Bolaget har en viktig roll för åtgärder som syftar till att god vattenstatus kan uppnås samt upprätthållas i Stockholms sjöar och vattendrag enligt Stockholms stads handlingsprogram för god vattenstatus. I detta innefattas bland annat sjörestaureringar, återskapande av öppna vattendrag, åstadkomma mindre våtmarksanläggningar eller motsvarande.

Bolaget ska värna om befintliga kunder och partners i regionen och även sträva efter nya samarbeten då bolaget har en god kapacitet och förmåga att tillhandahålla VA-tjänster även utanför kommungränserna. Regionalt samarbete är viktigt för att bättre utnyttja gjorda investeringar i vattenproduktionsanläggningar samt för att främja förebyggande åtgärder för att trygga Mälaren som vattentäkt.

Stockholm ska bedriva ett ambitiöst miljöarbete kopplat till stadens vatten. En alltmer komplex stad ställer hårda krav på ett fortsatt offensivt miljöarbete kring vattenhanteringen i staden. Bolaget ska därför skaffa sig en tillräckligt hög kompetens för att inom sin egen verksamhet kunna hantera miljöfrågor relaterade till vatten (dricksvatten, avloppsvatten, dagvatten, sjövattnet, grundvattnet). Bolaget ska se till att reningen säkerställer att läkemedelsresterna minimeras i det renade avloppsvattnet. Bolaget ska även åstadkomma strukturer för en god vattenförvaltning i Stockholm. Staden ska vara robust även i ett förändrat klimat. Som ett led i detta ska bolaget i nära samarbete med berörda nämnder (exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden) bolag (SH) samt andra berörda aktörer (länsstyrelse, SL, Vattenmyndigheten, landsting) genomföra en skyfallskartering, samt upprätthålla och uppdatera densamma. Bolaget ska ansvara för den fortsatta driften av Glashuset i Hammarby Sjöstad, vars syfte är ett fortsatt uppdrag att informera brett om stadens miljö- och klimatarbete. En viktig uppgift för bolaget är att utbilda barn och ungdomar om stadens vattenhantering, till exempel ska vatten- och avloppsverk ta emot studiebesök från Stockholms skolor. Prioriterade målgrupper ska därvid vara barn och ungdomar.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL och andra aktörer för att främja framkomligheten.

En taxehöjning av avgifterna för allmänna vattentjänster ska genomföras för en mer långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten, det vill säga för säker dricksvatten- och avloppshantering och ökat underhåll av VA-nätet. Bolaget får i uppdrag att återkomma med förslag till taxehöjning under 2015.

Bolaget ska långsiktigt minska sin klimatpåverkan och sitt energibehov. Klimatförändringarna innebär nya risker i Stockholm, särskilt utifrån stadens vattennära läge. Häftiga skyfall och höga vattenstånd leder i nuläget till bräddningar av avlopp och dagvattenledning, vilket ökar mängden närsalter, bakterier och miljögifter i Mälaren. Här krävs hög beredskap och anpassad dimensionering av Stockholm Vattens avlopps- och dagvattensystem. Bolaget ska arbeta förebyggande med att förhindra översvämningar i byggnader vid häftiga skyfall. Större bräddpunkter ska åtgärdas. Även kraftiga regn och översvämningar i områden utan bebyggelse kan orsaka problem, speciellt om marken är förorenad, vilket kan leda till urlakning av tungmetaller och att andra giftiga ämnen kommer ut i Mälaren.

Stockholm Vatten ska ha en viktig roll i framtagandet av beredningsplaner för att undvika att giftiga ämnen tillförs Mälaren och ska arbeta proaktivt för att bräddningarna och översvämningarna ska minska trots ökning av kraftiga regn. Bolaget ska ta ansvar för att vattnet vid badplatser och i vattendrag inte förorenas av mikroorganismer. Stockholm Vatten har också en viktig roll i arbetet med att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna uppnås till år 2021. Bolaget ska intensifiera arbetet med lokalt omhändertagande av dagvatten och där så är möjligt separera omhändertagandet av sanitetsvatten och dagvatten.

En förutsättning för stadens tillväxt är en fungerande avloppsrening som kan möta framtidens krav. För Stockholm Vattens avloppsreningsverk utgör stadens tillväxt och de skärpta miljökraven en stor utmaning som medför stora investeringar i ny infrastruktur. Stockholm Vatten kommer under mandatperioden att arbeta med projektet Stockholms framtida avloppsrening, som ska ge Stockholm ett av världens modernaste reningsverk i Henriksdal. Den bedömda investeringsutgiften uppgår till cirka sex miljarder kronor och kommer att vara bolagskoncernens enskilt största projekt. En LCA-analys och fördjupad ekonomisk utredning kring förslaget ska genomföras parallellt med påbörjande av miljöbalksprövning. Samråd ska genomföras med regionala parter och aktörer.

Under 2014 bolagiserades stadens avfallshantering och fördes över till Stockholm Vattenkoncernen. Det nya bolaget Stockholm Vatten Avfall AB får i uppdrag att insamla, transportera, återvinna och bortskaffa avfall samt bidra till en effektivare avfallshantering och öka tillgången på biogas i regionen.

Bolaget ska gynna och uppmuntra till ökad källsortering och/eller återvinning. Detta kan ske genom direkta ekonomiska incitament i upplägget av avfallstaxan, genom allmän rådgivning till boende och verksamheter i Stockholm, samt genom riktade projektet i form av kompetensstöd gentemot olika slag av fastighetsägare (villaägare, bostadsrättsföreningar, hyreshusägare). Bolaget ska öka möjligheterna till återbruk på stadens återvinningscentraler.

Det är viktigt att Stockholms stad långsiktigt satsar på insamling och behandling av organiskt avfall. Målet är att staden ska samla in minst 70 procent av stadens matavfall för produktion av biogas senast 2020. Ett system för insamling av matavfall i hela staden ska utvecklas tillsammans med bostadsbolagen, både för hushåll och för verksamheter.

Avfallsnämnden ska upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt upprätta förslag till källsorteringsbefrämjande taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall.

Bolaget ska i sina upphandlingar ställa sociala och miljömässiga krav på huvudleverantörer. De sociala kraven ska bland annat innehålla krav på kollektivavtal. Samma krav som ställs på huvudleverantörer gäller också på dess underleverantörer/entreprenörer.

Ägardirektiv för 2015-2017

- fokusera på ökad helhetssyn och breddad kompetens inom sina ansvarsområden
- omlokalisera bolagets huvudkontor till Ulvsunda för att skapa en mer effektiv och ändamålsenlig lokalanvändning
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- arbeta med att utveckla service och tillgänglighet gentemot brukare och kund
- bolaget får i uppdrag att återkomma med förslag till taxehöjning under 2015 för en mer långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten

- arbeta för ökad informationsspridning genom förbättrade pedagogiska metoder syftande till att alla stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall
- delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av teknisk infrastruktur
- långsiktigt minska klimatpåverkan genom att effektivisera energikrävande processer och minska utsläpp av klimatgaser från avloppssystemen
- utreda möjligheten att minska sitt energiberoende med hjälp av lokalt producerad el, till exempel solkraft, vindkraft eller användning av restenergi vid bolagets anläggningar
- påbörja installation av solenergianläggningar på ett av bolagets dricksvattenverk
- delta i arbetet med att ta fram en handlingsplan för rent vatten för att uppnå god ekologisk och kemisk status
- åtgärda det eftersatta underhållet i vattenledningsnätet
- återinföra det förebyggande underhållet av sina anläggningar och ledningsnät
- uppföra en optisk sorteringsanläggning
- tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin
- intensifiera arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet och ta fram kartor över delavrinningsområden.
- tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden utvärdera övervakningen av ekologisk status i Stockholms ytvatten, som underlag för beslut om revidering och eventuell utökning av övervakningen
- öka biogasproduktionen
- driva utvecklingen av Stockholms framtida avloppsrening
- utreda möjligheten att sälja spillvärmens från stadens anläggningar till Fortum
- ansvara för driften av GlashusEtt som center för information om stadens miljö- och klimatarbete
- ta fram och genomföra åtgärder för att hantera effekterna av ett förändrat klimat
- genomföra samt upprätthålla en skyfallskartering
- verkställa det kommunala uppdraget om avfallshantering
- ansvara för övergripande samt riktad information och rådgivning i avfallsfrågor
- följa och stimulera utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet
- intensifiera arbetet med att minska matsvinn och öka matavfallsinsamlingen så att staden minst nått målet om 70 procent 2020
- utveckla och äga infrastrukturen (sorteringshandläggning för matavfallsinsamling)
- integrera samt ställa krav på avfallshanteringen i planeringsprocessen vid nybyggnad och i det befintliga bostadsbeståndet
- säkerställa markanvändningen för stadens återvinningscentraler
- bistå avfallsnämnden i arbetet med att upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt att upprätta förslag till källsorteringsbefrämjande taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Stockholm Vatten AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 6 | -24 | -51 | -109 |
| Avkastning på totalt kapital, % | 2,1 | - | - | - |
| Investeringar, mnkr | 1 200 | 1 538 | 1 955 | 2 352 |

Budgeteffekten för överföringen kan för närvarande inte anges utan justeras senare.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|---|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| | Mängd/andel matavfall som stadens invånare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Stockholms Hamn AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten och regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling och hållbar tillväxt. Hamnen och sjöfarten är också en viktig del av Stockholms identitet som stad vid Östersjön och Mälaren, belägen på öar, och med en stadsbild av skepp och fartyg i citynära lägen. Stockholms hamnar utgör ett viktigt gods- och logistiknav för Mälarenregionen. Stockholms Hamn AB har också en viktig roll när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön. Verksamheten ska stimulera, och vara ett föredöme för, ett miljövänligt transportarbete.

Stockholms Hamn AB:s utveckling ska medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Det ska ske i lämpliga former av samverkan med andra hamnar och intressenter. Infrastruktur, verksamhet och organisation ska utvecklas i takt med EU:s utvidgning och den snabba utvecklingen i Östersjöregionen samt transportmarknadens krav, och samtidigt bygga på sunda ekonomiska kalkyler.

Sjöfarten är ett av de mest energieffektiva sätten att transportera stora godsmängder och därmed spelar sjöfarten en viktig roll i Stockholmsregionens klimatomställning. Transporter med sjöfart ska så långt som möjligt samordnas med järnväg i ett trafikslagsövergripande system.

Stockholms Hamn AB ska medverka till att målen i färdplanen för en fossilbränslefri stad 2040 uppnås. Att minska utsläppen från fartyg som ligger i hamn i staden är därför angeläget. Bolaget ska fortsätta arbetet med att differentiera hamnavgifter för att minska utsläpp och buller, samt åstadkomma en ansvarfull avfallshantering.

Stockholms Hamn AB har i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen utrett möjliga alternativ för oljeverksamheten vid Loudden. De nuvarande arrendeaftalen gäller till och med år 2019. Arbetet ska inriktas på långsiktiga och miljömässigt hållbara lösningar som inte äventyrar stadens tillgångar eller regionens försörjning av bränsleprodukter. Stockholms Hamn AB ska förbereda avveckling av Loudden för annan verksamhet. Stadens kajer ägs och driftas av olika parter inom staden. Flera andra aktörer såsom Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdsförvaltningen äger också mark vid vattnet.

Stockholms Hamn AB ska samverka med landstingets planering för utökad kollektivtrafik på stadens vatten. Bolaget ska även arbeta för att Stockholms inre kajer i högre grad ska kunna användas som tilläggsplatser och för rekreation, men samtidigt säkerställa sjöfartens behov.

Stockholms Hamn AB bedriver ett viktigt arbete för att skapa en robust stad i ett förändrat klimat, och ska tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser presentera en sårbarhetsanalys för Stockholms vattennivå.

ÅF Offshore Race, Stockholm Gotland Runt, stärker Stockholm som destination och gör regattan tillgänglig för en bredare publik. Bolaget samordnar och finansierar stadens fortsatta medverkan. Evenemanget markerar Stockholms position som en miljöhuvudstad på vatten, och en intressant sjöfartsstad i norra Europa.

Stockholms Hamn AB ska arbeta för att alternativa bränslen ska tillhandahållas för fartyg. Detta är också i linje med EU:s politik som kommer att kräva att de så kallade TNT-hamnarna (TNT= transnationellt nätverk) ska ha minst ett tillgängligt alternativ till diesel.

Färjor och kryssningsfartyg bör, så långt möjligt, elanslutas i hamn för att minska luftföroreningar och buller. Stockholms Hamn AB ska aktivt delta i arbetet med internationella miljööverenskommelser och standardiseringar.

Ägardirektiv 2015-2017

- i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen förbereda avveckling av oljeverksamheten vid Loudden
- fortsätta arbetet med pågående projekt och fortsätta utvecklingen och leda upprustningen av stadens innerstadskajer
- tillgängliggöra stadens kajer och delta i det fortsatta arbetet med implementering av en stadsövergripande kajstrategi
- stadens kajer ska i hög utsträckning vara en del av den levande stadsmiljön
- utveckla kryssningstrafiken
- tillsammans med Stockholm Business Region bidra till besöksnäringen
- vara aktiva i utvecklingen av person- och kollektivtrafik på vatten
- verka för ett ökat bostadsbyggande
- fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter samt effektivisera driften av bolagets byggnader och anläggningar
- fortsätta arbetet med differentierade hamnavgifter som syftar till att minska utsläpp och buller samt åstadkomma en ansvarsfull avfallshantering
- beakta effekter av ett förändrat klimat
- utarbeta sårbarhetsanalys för Mälaren och Saltjöns vattennivå
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- verka för kraftigt ökade möjligheter för järnvägstransporter från och till hamnarna
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Stockholms Hamn AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|-------|-------|-------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 70 | 70 | 70 | 70 |
| Avkastning på totalt kapital, % | 4,7 | 3,3 | 3,2 | 2,3 |
| Investeringar, mnkr | 991 | 1 153 | 1 509 | 1 290 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

AB Stokab

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt fibernät i Stockholm. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för it-utvecklingen i regionen.

Den fortsatta utbyggnaden av fibernätet sker i takt med marknadens efterfrågan och utifrån bedömningar av marknadens utveckling och krav. Mot bakgrund av Post- och Telestyrelsens beslut om prisreglering av svenska fibermarknaden, som medför osäkra förutsättningar för investeringar, har kommunfullmäktige beslutat att Stokab inte ska gå vidare med ytterligare fiberutbyggnad till hushållssektorn. Stokab iakttar i övrigt försiktighet vad gäller framtida investeringar. Indikationer finns nu att Post- och Telestyrelsen kan komma att ompröva prisregleringen och i så fall skapas förutsättningar för kommunfullmäktige att ta förnyad ställning till Stokabs investeringar.

Stokab ska vara behjälpliga i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL, Fortum och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Ägardirektiv 2015-2017

- utveckla fibernätet avseende funktion och säkerhet för att kunna möta kundernas krav på kvalitet, service och säkerhet samt endast tillhandahålla svartfiberprodukter med tillhörande installationer
- fortsatt kompletterande fiberutbyggnad inom prioriterade/strategiska områden
- tillsammans med Kista Science City, fastighetsägare, näringslivsaktörer och universiteten verka för etableringen av en testbädd för höghastighetsuppkopplingar i världsklass i Kista
- upphandla verksamhet som inte är kärnverksamhet
- utreda förutsättningarna för en omlokalisering av huvudkontoret
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| AB Stokab | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 173 | 173 | 175 | 175 |
| Avkastning på totalt kapital, % | 9,4 | 10,5 | 11,4 | 13,0 |
| Investeringar, mnkr | 70 | 170 | 170 | 170 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |
| | | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |

Stockholms Stads Parkerings AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets främsta uppgift är att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon genom att finansiera byggandet av nya garage, och ha en hög beläggning i de anläggningar bolaget förfogar över. Garagen ska möta behovet i nya områden och leda till minskad gatuparkering i befintliga områden. Bolaget ska tillsammans med trafiknämnden medverka i framtagandet av en parkeringsstrategi. Bolaget bygger och driver både anläggningar som verkar på den kommersiella marknaden och anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet. I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddningsmöjligheter installeras i bolagets anläggningar. Bolaget ska även föra en dialog med bilpoolsföretag för att erbjuda attraktiva platser. De bilar som sedan år 2011 är berättigade till statens supermiljöbilspremie kan parkera

gratis på bolagets öppna anläggningar. Förutsättningarna för cykelgarage i kollektivtrafikhärlägen ska utredas av trafiknämnden och Stockholm parkering får ansvaret för byggande och drift av dessa.

Bolaget ska fortsätta arbetet med samnyttjande av parkeringsplatser genom parkeringsköp i bland annat Hagastaden, Årstafältet och Norra Djurgårdsstaden tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Ägardirektiv för 2015-2017

- genomföra bolagets investeringsplan om planerade nya parkeringsanläggningar och i samarbete med exploateringsnämnden påbörja genomförandet av det nya programmet för tillkommande parkeringsanläggningar
- i samverkan med exploateringsnämnden, AB Storstockholms Lokaltrafik och berörda grannkommuner verka för större möjligheter till infarts- och utfartsparkering. Parkeringarna ska även förses med bättre skyltning
- tillsammans med trafiknämnden medverka i framtagandet av en parkeringsstrategi
- se till att det skapas fler cykelparkeringsplatser i anslutning till garage
- ansvaret för byggande och drift av stadens cykelgarage
- utreda förutsättningarna att förvärva garaget under Tele2-arena av SGA fastigheter AB.
- genomföra prisjusteringar när marknaden så medger
- skapa effektiva och attraktiva infartsparkeringar
- fortsätta kvalitetsarbetet inom bolaget, vilket bland annat innebär ökad trygghet och trivsel för kunderna.
- utvärdera försöket med gratis parkering i bolagets öppna anläggningar för de bilar som uppfyller kravet för supermiljöbilspremie
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp införandet av avgiftsfria infartsparkeringar och se över möjligheten att utöka detta samt göra en översyn av infartsparkeringarnas läge och nyttjandegrad
- beakta framkomlighetsperspektivet vid planering av nya garage samt att befintlig kapacitet utnyttjas optimalt
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Stockholm Stads Parkerings AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 45 | 50 | 50 | 50 |
| Avkastning på totalt kapital, % | 4,0 | 6,5 | 7,0 | 5,7 |
| Investeringar, mnkr | 145 | 83 | 296 | 236 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Stockholms Stadsteater AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Kulturhuset Stadsteatern ska vara en angelägenhet för alla stockholmare med yttrandefriheten, med den konstnärliga friheten och det fria ordet som grund. Bolaget ska erbjuda en vidgad verksamhet i form av teater, litteratur, dans, konst, design, film, musik, debatt och annan kulturell produktion av hög kvalitet, präglad av både bredd och spets.

Som ett led i att bredda verksamheten ska bolaget verka för en ny etablering i västerort och göra teatern i Skärholmen till ett kulturhus. Bolaget ska också utreda möjligheterna att stärka den lokala närvaron i Stockholms ytterstadsområden. Som ett led detta ska stadsteatern tillsammans med kulturnämnden

kartlägga befintliga spelplatser i stadens ytterområden för en året runt-verksamhet, till exempel Parkteatern.

Stockholms Stadsteater AB ska delta i det fortsatta arbetet med en kulturscen i gasverksområdet i Norra Djurgårdsstaden. Projektet ska ske i samverkan mellan fastighetsnämnden, Stockholms Stadshus AB och exploateringsnämnden.

Ägardirektiv för 2015-2017

- verka för ett konstnärligt gränsöverskridande samarbete mellan bolagets verksamhetsområden
- utreda förutsättningarna för att utveckla en ny verksamhet i västerort
- utreda förutsättningarna för att utveckla verksamheten i Skärholmen till ett kulturhus
- arbeta aktivt för att engagera särskilt barn och ungdom som publik, besökare och deltagare i olika typer av verksamhet
- utreda förutsättningarna för att utveckla Fristadsprogrammet till fler konstarter och fler utövare
- arbeta för att tillgängliggöra produktionerna för personer med funktionsnedsättning
- fortsätta att utveckla bolagens fem profilbibliotek som självklara arenor för läsfrämjande och läslust för alla åldrar
- söka samarbete med det fria kulturlivet och andra intressenter
- verka för att i högre utsträckning också vara en plattform för dialog och debatt
- koncentrera resurserna till den konstnärliga, kulturella och publika verksamheten
- fortsätta arbetet med att bredda verksamhetens finansiering
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktions-kostnader
- ta över Klarabion i egen regi
- arbeta för att öka intäkterna
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Stockholms Stadsteater AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | -330 | -345 | -345 | -345 |
| Avkastning på totalt kapital, % | - | - | - | - |
| Investeringar, mnkr | 39 | 10 | 50 | 10 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|------------------|------------------|------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|--|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| 4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande | Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Målet för verksamheten är att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och aktivt bidra till utvecklingen av Stockholm som besöks- och evenemangsstad. Sedan 2008 är Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ett renodlat fastighetsbolag med syfte att tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga lokaler och anläggningar för evenemangsverksamhet av högsta kvalitet. Bolaget ska även ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden, under de närmaste åren.

Uppförandet av Tele2 Arena har bedrivits i projektför i ett separat bolag, Stockholmsarenan AB. Eftersom projektet har slutförts under år 2014 genomförs en fusion av bolagen Stockholmsarenan AB med SGA Fastigheter AB.

Ägardirektiv för 2015-2017

- verksamheten ska tillhandahålla och utveckla lokaler och anläggningar för bra evenemangsutbud bestående av bland annat konserter, sport, kultur- och familjeaktiviteter
- arbeta aktivt tillsammans med exploateringsnämnden med att utveckla bolagets befintliga markinnehav, så att en avyttring kan genomföras när marknadsläget möjliggör detta
- utreda förutsättningarna att avyttra garaget under Tele2 Arena till Stockholms Stads Parkering AB
- delta i arbetet med Globenområdet utveckling tillsammans med andra intressenter för att öka områdets attraktionskraft
- ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- genomföra en kartläggning av evenemang på arenorna utifrån ett jämställdhetsperspektiv
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Stockholm Globe Arena Fastigheter AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|--------------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 189 | 199 | 97 | 95 |
| Avkastning på totalt kapital, % | - | - | - | - |
| Investeringar, mnkr | 120 | 20 | 20 | 20 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|---|------------------|------------------|------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Stockholm Business Region AB (SBR)

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Stockholmsregionen är Sveriges tillväxtmotor och drivs av människors innovationsförmåga, entreprenörskap och kreativitet. Stockholm har ett diversifierat näringsliv vilket ger en stabil grund för fortsatt tillväxt. Det skapar möjligheter för ökad välfärd och service till stadens invånare. Stockholm Business Region samordnar och utvecklar regionen gentemot näringslivet. Bolaget ska marknadsföra Stockholm internationellt för att attrahera människor och investeringar till regionen. För att bli framgångsrikt i detta arbete krävs ett nära samarbete med Stockholms näringsliv. Staden marknadsförs tillsammans med övriga aktörer genom budskapet Stockholm – the Capital of Scandinavia.

Bolagets mål är att Stockholm ska vara Europas ledande hållbara tillväxtregion 2020. Hållbarheten avser såväl ekonomisk, social, demokratisk som ekologisk utveckling. Bolaget ska ha ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet.

En central uppgift för bolaget är att ansvara för det regionala partnerskapet inom Stockholm Business Alliance. Under 2015 ska nästa femårsavtal förberedas.

Bolaget ska arbeta med att förbättra förutsättningarna för näringslivet i Stockholm genom att hjälpa övriga kommunala verksamheter med nöjdhetsindexmätningar.

Arbetet med att underlätta för företag genom att skapa enkla rutiner för ansökningar av olika tillstånd fortsätter, bland annat i mark- och tillståndsfrågor, genom sin lots- och servicefunktion.

SBR har ansvar för att främja strategiska företagsetableringar i ytterstaden och fokusera på att utveckla potentialen till företagande och nyföretagande. Bolaget ska vara drivande i en ny- och småföretagarstrategi för ytterstaden. För söderort är en ökad etablering av attraktiva arbetsplatser särskilt viktig. För att nå framgång krävs deltagande från alla stadens nämnder och bolag, näringsliv och fastighetsägare. I det arbetet ska utvecklingen av Högdalen till ett miljöteknikcentrum och Telefonplan till ett kluster för kreativa näringar prioriteras.

Stockholm Business Region fyller en viktig funktion i att samordna och utveckla stadens verksamheters bemötande av näringslivets behov, både avseende nya och befintliga företag, genom en nära relation och kommunikation med företagen. En viktig uppgift är att stödja berörda nämnder i arbetet med att förbättra

företagens uppfattning om stadens myndighetsutövning. Ska staden attrahera nya företag måste de befintliga ha en positiv bild. Det strategiska ansvaret för näringslivsutveckling åvilar kommunstyrelsen.

Vidare ska bolaget öka insatserna och samarbetet med Start-Up Stockholm för att nya företag och arbetsplatser ska utvecklas på Järva och i söderort. Det lokala näringslivsarbetet ska stärkas i samarbete med stadsdelsnämnderna och ska särskilt stärka arbetet med företagande och entreprenörskap bland kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Bolaget har ett stadsgemensamt ansvar för företags- och evenemangslösen som underlättar för entreprenörer som söker tillstånd. Bolaget ska medverka i stadens stadsutveckling i syfte att skapa attraktivitet samt en ekologiskt, socialt, demokratiskt och ekonomiskt hållbar stad. Bolaget ska under 2015 utreda vad staden har för möjligheter att stödja utveckling av näringsliv i hela staden. Bolaget ska särskilt följa stadens utveckling som nod för start-up-företag. Bolagets samarbete med Dreamhack Stockholm ska fortsätta tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden. Ansvaret för Klimatpakten flyttas till miljö- och hälsoskyddsstyrelsen.

I marknadsföringen ska det kreativa, öppna, hållbara och jämställda i Stockholm lyftas fram och ge varumärket Stockholm - the Capital of Scandinavia ny kraft. De kulturella och kreativa näringarnas roll i marknadsföringen ska lyftas fram och bana väg för start-up-företag inom andra branscher. Bolaget ska understödja arbetet med att få fler filminspelningar till Stockholmsregionen samt underlätta filmbranschens kontakter med staden. Därför ska bolaget under året bidra till skapandet av en filmfond med en finansiering via bolagets egna kapital. Stockholm ska bli fullvärdig medlem av Filmregion Stockholm-Mälardalen.

Inflöde av utländskt kapital och investeringar är viktigt för att Stockholm ska kunna växa. Det är minst lika viktigt att attrahera forskare, studenter och andra för att motverka kompetensbrist. Bolaget har här en viktig uppgift i att arbeta aktivt med dessa människor som bor i Stockholm under en kortare tid och som därefter kan fungera som ambassadörer för Stockholm. Stockholm Visitors Center ska erbjuda stöd till sådana så kallade expats.

Stockholm ska förstärkas som kunskapsstad, ICT-metropol, life science- och miljöteknikcentrum, finansplats och evenemangsstad. Bolaget ska därför stödja stadens nämnder och bolag i deras arbete med stadens utvecklingsområden, till exempel Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden.

Stockholm är en viktig destination för besökare. Bolagets uppgift är att främja och utveckla Stockholm som en av Europas tio största besöksdestinationer. Detta sker genom att attrahera privat resande, kongresser, mässor och evenemang till Stockholm. Samarbetet med de övriga kommunerna i länet kring besöksnäringens utveckling måste stärkas. Bolaget har även till uppgift att vidareutveckla kommunfullmäktiges beslutade evenemangsstrategi till en mer konkret och praktisk nivå.

Ägardirektiv för 2015-2017

- främja Stockholm som en av Europas mest öppna och kreativa städer
- förbättra förutsättningarna för näringslivet i Stockholm
- främja internationella etableringar i Stockholm
- utveckla besöksdestinationen Stockholm tillsammans med näringen
- främja och stötta evenemang i Stockholm
- samordna och utveckla det lokala näringslivsarbetet
- bolaget ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla deras arbete med näringslivsfrågor
- främja kvinnors och personer med utländsk bakgrunds företagande

- stadens innovationspris ska utvidgas till att gälla hela länet
- främja socialt företagande genom kunskapsspridning
- främja utländska etableringar och investeringar i Stockholm
- tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen får bolaget i uppdrag att genomföra insatser för fler praktikplatser och ökat samhällsengagemang i näringslivet
- bidra aktivt till Stockholms internationella tillgänglighet genom Connect Sweden
- tillhandahålla lots- och servicefunktion gentemot företag
- utveckla en organisation kring tillfälligt internationell personal, internationella studenter och forskarstuderande
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| Stockholm Business Region AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 0 | -20 | 0 | 0 |
| Avkastning på totalt kapital, % | - | - | - | - |
| Investeringar, mnkr | 1 | 2 | 2 | 2 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 2.1 Stockholm är klimatneutralt | Andel elbilar | 10 % | 11 % | 12 % |
| | Andel miljöbilar i stadens bilflotta | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnd/ styrelse | tas fram av nämnden/styrelsen |
| | Elanvändning per kvadratmeter | 32 kWh | 32 kWh | 32 kWh |
| 2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten | Andel dubbdäck | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen | tas fram av nämnden/styrelsen |
| 3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm | Antal företag som staden har lotsat | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen | tas fram av styrelsen |
| | Antal nystartade företag | öka | öka | öka |
| | Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet | 71 | 72 | 73 |
| | Företagens nöjdhet med bemötandet | 72 | 73 | 74 |

| | | | | |
|--|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

S:t Erik Försäkrings AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget har som uppgift att svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag genom ökad konkurrensutsättning. Bolaget ska förmedla försäkringslösningar, minimera försäkringskostnaderna och förbättra riskhanteringen för samtliga berörda enheter inom kommunkoncernen. S:t Erik Försäkrings AB ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens nämnder och bolag.

Ägardirektiv för 2015-2017

- samtliga sakförsäkringar som stadens nämnder och bolag har behov av ska tecknas med bolagets medverkan. Bolaget ska optimera den försäkringsrisk som bolaget själv tar, i förhållande till storleken på det egna kapitalet och fastslagen risk-nivå
- stödja det olycks- och skadeförebyggande arbetet i kommunkoncernen med fokus på försäkringsbara risker samt risker som omfattas av lagen om skydd mot olyckor
- aktivt driva och finansiera utvecklingen av systemstödet RISK
- aktivt informera om sin verksamhet gentemot nämnder och bolag
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagets administration med S:t Erik Livförsäkring AB
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| S:t Erik Försäkrings AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Investeringar, mnkr | 0 | 0 | 0 | 0 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

S:t Erik Livförsäkring AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget har till uppgift att samordna och strukturera hanteringen av pensioner i koncernen Stockholms Stadshus AB samt att minimera riskerna i denna pensionsskuld.

Ägardirektiv för 2015-2017

- fortlöpande försäkra nya åtaganden i dotterbolagen och förvalta pensionsmedel inom ramen för de försäkringsavtal som ingåtts med övriga dotterbolag
- sträva efter att långsiktigt trygga de framtida pensionsåtagandena reallt
- tillsammans med koncernledningen utvärdera verksamheten avseende måluppfyllnad och initialt syfte
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagens administration med S:t Erik Försäkrings AB
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| S:t Erik Livförsäkring AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 43 | 44 | 45 | 46 |
| Investeringar, mnkr | 0 | 0 | 0 | 0 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

S:t Erik Markutveckling AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter/aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder och arbetsplatser. Syftet är att främja Stockholms utveckling och stadens förmögenhetsförvaltning.

Bolagets verksamhet ska under perioden inriktas på förvaltning, uthyrning och utveckling till så god avkastning som möjligt med hänsyn tagen till stadens utveckling. Under perioden kommer verksamheten i hög grad att inriktas på uthyrning och förädling av lokaler i utvecklingsområden. Bolaget ska därutöver inventera fastighetsmarknaden, och med utgångspunkt i översiktsplanen arbeta fram en investeringsstrategi, i syfte att främja Stockholms långsiktiga utveckling. Förslag till fastighetsförvärv ska löpande prövas utifrån investeringsstrategin.

Ägardirektiv för 2015-2017

- i samverkan med exploateringsnämnden och stadsledningskontoret söka strategiska utvecklingsprojekt för stadens framtida behov
- se över möjligheterna att ha tillfälliga studentbostäder på bolagets utvecklingsprojekt
- i samverkan med exploateringsnämnden fortsätta planeringen för utveckling av fastigheterna i Ulvsunda med tydlig inriktning på nya bostäder samt välfungerande handel och service
- tillsammans med övriga aktörer i området medverka i utrednings- och programarbetet för Söderstaden
- arbeta fram ett förslag till investeringsstrategi
- löpande pröva förslag till fastighetsförvärv och försäljning i syfte att främja Stockholms utveckling
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer.

| S:t Erik Markutveckling AB | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|----------------------------------|------|------|------|------|
| Resultat efter finansnetto, mnkr | 16 | 24 | 30 | 22 |
| Avkastning på totalt kapital, % | 0,8 | 1,0 | 1,3 | 0,9 |
| Investeringar, mnkr | 51 | 79 | 6 | 8 |

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

| KF:s mål för verksamhetsområdet | Indikator | KF:s årsmål 2015 | KF:s årsmål 2016 | KF:s årsmål 2017 |
|---|--|------------------|------------------|------------------|
| 1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar | Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA | 100 % | 100 % | 100 % |

| | | | | |
|--|--|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva | Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar | 500 st | 500 st | 500 st |
| | Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi | 5100 st | 5100 st | 5100 st |
| 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor | Aktivt Medskapandeindex | 82 | 83 | 83 |
| | Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid | 100 % | 100 % | 100 % |
| | Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Andel utrikes födda chefer i staden | fastställs 2015 | fastställs 2015 | fastställs 2015 |
| | Ledarskapsindex | 78 | 79 | 80 |
| | Motivationsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro | 4,4 % | 4,4 % | 4,4 % |
| | Styrningsindex | 82 | 82 | 83 |
| | Sjukfrånvaro dag 1-14 | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden | tas fram av nämnden |
| 4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning | Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse | tas fram av nämnd/styrelse |

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och effektivt genomföra branschledande och återkommande mässor samt att genomföra kongresser, konferenser och evenemang för hela regionens bästa. Stockholmsmässan är uppdelad i två skilda bolag, Mässfastigheter i Stockholm AB som förvaltar och utvecklar fastigheter, och Stockholmsmässan AB som är ett genomförandebolag av mässor, kongresser, konferenser och evenemang. Stockholmsmässan AB är ett helägt dotterbolag till Mässfastigheter i Stockholm. Staden äger genom Stockholms Stadshus AB 50,4 procent av aktierna i Mässfastigheter i Stockholm AB, och Stockholms Handelskammare 49,6 procent.

Bolagets uppdrag är att marknadsföra Stockholm som en av norra Europas främsta mötesplatser och maximera de ekonomiska bidragen till regionen. Stockholmsmässan ska upplevas som en naturlig mötesplats för näringslivet och politiken. Mässans evenemang ska vara socialt och etiskt försvarbara. Stockholmsmässan AB ska med egna vinstmedel utveckla och underhålla anläggningen och företagens produkter samt lämna rimlig utdelning till ägarna.

Verksamheten ska bedrivas inom den legala kompetensen för ägarna.

Verksamheten ska vidare ge förutsättningar att stärka Stockholm som en ledande mötesplats i norra Europa utifrån varumärket ”The Capital of Scandinavia”.

Ägardirektiv för 2015-2017

- marknadsföra Stockholm som norra Europas främsta mötesplats
- fortsätta utveckla anläggningen så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster
- effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet

RESULTAT OCH INVESTERINGAR

Bolagets resultat efter finansnetto prognostiseras till 39 mnkr för treårsperioden. Investeringsvolymen för perioden 2015 till 2017 bedöms uppgå till cirka 90 mnkr.

AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget har i uppdrag att bedriva verksamhet inom fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas i Sverige samt annan därmed förenlig verksamhet. AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholm Stad är holdingbolag till AB Fortum Värme samägt med Stockholms Stad. Verksamheten bedrivs i det senare bolaget.

Verksamheten i Fortum Värme Holding ska bedrivas affärsmässigt på ett rationellt och effektivt sätt i enlighet med finansiella och andra mål. Därutöver har staden som ägare ett intresse av att säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden. Verksamheten ska vara inriktad på att uppnå en stark miljöprofil. Fortum Värme Holding ska möta kundernas och samhällets krav på en fortsatt omställning till hållbar och prisvärd värme. Bolaget ska ha en tydlig målsättning att de fossila bränslena i kraftvärmeverket i Värtan ska minska successivt och vara avvecklade helt senast år 2020. Byggnationen av det nya biokraftvärmeverket i Värtan (KVV8) förväntas kunna färdigställas, och driftsättning tidigareläggas, till hösten 2015.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, AB Storstockholms Lokaltrafik och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om nytt konsortialavtal tillsammans med AB Fortum Värme Holding. Avtalet träder i kraft 1 januari 2016. Efter beslut ska bolaget vara ägarna behjälplig i implementeringsprocessen.

Ägardirektiv för 2015-2017

- intensifiera minskningen av användandet av fossila bränslen till förmån för andra, förnybara bränslen
- utifrån målsättningen att KVV6 ska avvecklas ta fram en plan för att trygga Stockholms framtida fjärrvärme
- säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden. Bolaget ska fortsätta att utveckla fjärrvärmenätet i Stockholmsområdet för att kunna erbjuda fler invånare fjärrvärme
- fortsätta driva projektet Öppen fjärrvärme och etablera världens första öppna fjärrvärmenät, i syfte att återvinna energi i stor skala och bidra till en mer hållbar stad
- arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla i Stockholm

- arbeta för att sammanlänka produktions- och distributionskapaciteten tillsammans med andra fjärrvärmeaktörer, i syfte att optimera miljö-, energi- och ekonominyttan

RESULTAT OCH INVESTERINGAR

Bolagets resultat efter finansnetto prognostiseras till cirka 5,6 mdkr för treårsperioden. Investeringsvolymen för perioden 2015 till 2017 bedöms uppgå till cirka 5,4 mdkr.